

DRAUGAS

PERIODICALS
April 19, 2005
Vol. XCVI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDŽIO - APRIL 19, 2005

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-18-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 76
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Kaip apsaugoti nuo storosios žarnos vėžio. Naujosios Zelandijos medus gydo žaizdas. „Caritas“ vaikų savanorių veikla.
2 psl.

Valio mūsų saviveiklai! Svetimų valstybių karių kapai Lietuvoje.
3 psl.

Maldos. Mūsų daržai ir darželiai.
4 psl.

Vaikai padirbinėjo dolerius. Brangi cigaretės nuorūka.
5 psl.

Baltijos šalių dainos amerikiečių choro repertuare. ALTV šventė dešimtmetį. Lietuviškas „Euro“ restoranas Čikagoje. Apvalaus stalo diskusija Bočių menėje.
6 psl.

Sportas

* Bulgarijoje pasibaigusiame Europos graikų-romėnų imtynių čempionate bronzos medalių sėrio kategorijoje iki 96 kg iškovojo Mindaugas Ežerskis. Lietuvos imtynininkas devyniolikos dalyvių turnyre nugalėjo rusą Vasilij Tepluchov, ketvirtfinalyje pralaimėjo būsiamajam Europos čempionui turkui Hamzai Yerlikaya, įveikė estą Richard Karelson, o kovoję dėl bronzos medalo priverė pasiduoti čeką Marek Švec.

* Austrijoje vykusiose planetos Lotynų Amerikos šokių taurės varžybose trečiąją vietą tarp 23 porų užėmė ir bronzos medalius pelnę vilniečiai Andrius Kandelis bei Eglė Visockaitė-Kandelis. Finale lietuvius aplenkė nugalėtojai tapę rusai Denis ir Marija Kuznecov, o sidabrą iškovojo Slovėnijos šokėjų pora — Zoran Plohl bei Tatjana Lavrinovič.

* Keturiolikmetis Ričardas Berankis laimėjo tris jaunių (iki 18 metų) turnyrus Pietų Amerikoje. Savaitgalį perspektyviausias Lietuvos tenisininkas laimėjo pirmąjį Karibų jūros šalių regiono jaunių teniso čempionatą Barbados. Prieš tai jis laimėjo varžybas Trinidad ir Tobago bei Gadelupe.

Naujausios žinios

* Konservatoriai užsienio reikalų ministrą ragina „netempti“ SSRS okupacijos žalos atlyginimo klausimo.

* Opozicija siūlys Seimui savo mokesčių reformos projektą.

* Nudęgtų dvynukų šeimai Marijampolės ligoninė turi sumokėti pusę milijono, nusprendė teismas.

Valutų santykis
1 USD — 2.666 LT
1 EUR — 3.452 LT

Lietuvoje išvelgiamos oligarchinės tendencijos

Kęstutis Čilinskas

Mykolas Ambrazas (ELTA) nuotr.

Vilnius, balandžio 18 d. (BNS) — Lietuvoje situacija žmogaus teisių srityje blogėja bei pastebimas oligarchinių tendencijų stiprėjimas šalies valdy-

me.

Koalicijai nesutarus dėl mokesčių, finansų ministras ketina atsistatydinti

Vilnius, balandžio 18 d. (BNS) — Keturių valdančiųjų koalicijai priklausančių partijų vadovams politinėje taryboje pirmadienį nepriėmus galutinio sprendimo dėl mokesčių reformos, finansų ministras Algirdas Butkevičius ketina atsistatydinti iš užimanų pareigų.

Tai patvirtino šaltiniai Vyriausybėje.

Pats A. Butkevičius po Vyriausybės posėdimo sakė, kad kalbos apie jo galimą atsistatydinimą „šiokią tokią pagrindą turi“.

„Kiekvienas save gerbiančis ministras, kurio pasiūlymams politikai nepritaria, turėtų pasitraukti iš pareigų. Diskusija dėl mokesčių reformos jau per ilgai tęsiasi. Ir tai gali atnešti liūdną pasekmę po dviejų metų“, sakė A. Butkevičius.

Ministras taip pat pabrėžė, kad su premjeru savo atsistatydinimo jis neaptarinėjo.

Prieš Vyriausybės posėdimą, kuriame nebuvo priimtas sprendimas dėl naujojo verslo mokesčio, ministras sakė tikintis, kad valdančiosios koalicijos pirmadienį pavyks susitarti dėl mokesčių reformos, kuri numato gyventojų pajamų mokesčio mažinimą, laikino verslo mokesčio įvedimą ir komerciniams tikslams naudojamo fizinio asmens nekilnojamojo turto apmokestinimą.

A. Butkevičius teigė nustebęs, kai praėjusią savaitę išgirdo, kad planuojamas įvesti laikinas verslo mokesčio nebuvo derintas su valdančiosios koalicijos partijų vadovais.

Abejones dėl Finansų ministerijos pasiūlyto naujo verslo mokesčio išsakė Darbo ir Naujosios sąjungos partijų atstovai. Jų teigimu, siūlymas dvejus metus apmokestinėti pelningai dirbančių įmonių pelną papildomu 4 proc. mokesčiu nebuvo suderintas su visomis koalicijos partijomis.

dybos pirmininkas Kęstutis Čilinskas, pristatydamas žmogaus teisių įgyvendinimo Lietuvoje 2004 m. apžvalgą.

„Padėtis pastaraisiais metais yra pablogėjusi“, sakė K. Čilinskas, pabrėžęs, kad jų pastebėjimai sutampa su prezidento Valdo Adamkaus metiniam pranešime išsakytais mintimis būtent dėl oligarchinio valdymo grėsmės.

Anot K. Čilinsko, pirmasis dėl tokio valdymo grėsmės dėmesį atkreipė Konstitucinis Teismas (KT). Pernai liepą paskelbtame nutarime KT nustatė, kad Lietuvoje turi būti priimti teisės aktai, kurie draustų Seimo narius tapti tiems asmenims, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai užsiima verslu.

„Po pastarųjų Seimo rinkimų spauda pranešė, kad Seime padaugėjo turtingų verslininkų ir čia, manau, yra viena iš priežasčių, kodėl atkreiptas dėmesys į oligarchinio valdymo pavojų“, pabrėžė K. Čilinskas.

Jo teigimu, kadangi oligarchinių valdymą linkusioje valstybėje didelė dalis žmonių gyvena

skurdžiai, oligarchams lengva suformuoti tokią valdžią, kokios jiems reikia, nes skurdžių rinkėjų balsus lengva nupirkti.

„Tokiu būdu iš esmės pažeidžiamos žmonių teisės dalyvauti demokratiškai ir laisvai formuojant šalies valdžią“, sakė instituto valdybos pirmininkas.

Kartu jis pridūrė, kad asmenys, kurie investuoja į valdžią, kaip stambaus praturtėjimo priemonę, gavę tautos atstovo įgaliojimus, vadovaujasi verslo logika ir stengiasi, kad „investicijos“ atsipirktų, o tai sukelia korupciją, piktnaudžiavimus ir žmogaus teisių pažeidimus skatinančią atmosferą.

K. Čilinskas taip pat atkreipė dėmesį, kad Lietuvoje pastebimi siekiai užgniaužti valdžios kritika, nors šalies Konstitucija draudžia persekioti už pareigūnų ar valdžios atstovų kritiką.

Anot instituto atstovo, pastarasis žmogus dėl šmeižimo turi kreiptis privatus kaltinimo tvarka į teismą, o jei į konfliktą įsivėlęs asmuo yra politikas, jis gali reikalauti iš proku-

roro, kad šis gintų jo interesus ir pradėtų baudžiamąjį persekiojimą dėl šmeižto.

Instituto atstovų nuomone, toks valdžios atstovų išskirtinumas yra nesuderinamas su Konstitucijoje įtvirtintu asmenų lygybės principu.

Kaip rašoma instituto parengtoje apžvalgoje, 2004-uosius galima pavadinti iššūkių žmogaus teisėms metais.

Instituto nuomone, „prezidentinė krizė ir parlamentarys kyšininkavimo skandalas aiškiai parodė, kad Lietuvoje žmogaus teisės gali būti aukojamos politiniams tikslams pasiekti“.

Dokumente teigiama, kad Lietuvos politikams būdinga nepakankama žmogaus teisių svarbos demokratinei šaliai raidai suvokimą parodo ES Konstitucinės sutarties patvirtinimo būdas.

„Seimas“ skubiai patvirtindamas sutartį parodė nepasitikiimą Lietuvos žmonėmis, atimdamas iš jų galimybę išreikšti politinę valią dėl šio ypatingo svarbos dokumento. Tuo tarpu

Prezidentas tarpininkaus medikų ir valdžios ginčą

Vilnius, balandžio 18 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus ketina prie derybų stalo susodinti streikui besiruošiančius medikus ir valdžios atstovus.

Tai būtų jau antrasis prezidento susitikimas su medikų organizacijų ir Vyriausybės atstovais. Pirmą kartą sveikatos apsaugos ministras Žilvinas Padaiga, Lietuvos gydytojų sąjungos prezidentas Liutauras Labanauskas ir Lietuvos sveikatos darbuotojų profesijos sąjungos pirmininkė Aldona Baublytė Prezidentūroje apsilankė vasario pabaigoje.

Praėjusią savaitę šalies vadovas pareiškė nepritarantis medikų planams gegužės mėnesį surengti streiką dėl mažų atlyginimų.

„Nesutinku su tokiu metodu. Gydytojams tenka milžiniška atsakomybė už žmonių sveikatą ir gyvybę, manau, nereikia griebtis tokių priemonių, kurios šiuo atveju neišspręs problemas“, sakė V. Adamkus.

A. Klimavičius siūlomas į Aukščiausiojo Teismo teisėjus

Vilnius, balandžio 18 d. (BNS) — Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Vytautas Greičius susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi pateikė generalinio prokuroro Antano Klimavičiaus kandidatūrą į Aukščiausiojo Teismo teisėjus. V. Greičiaus pasiūlymo pradėti dirbti teisėju A. Klimavičius sakosi sulaukęs maždaug prieš mėnesį, o apie teisėjo darbą pasvajodavęs visada nuo to laiko, kai baigė Vilniaus universiteto teisės fakultetą.

Nors iki 7 metų kadencijos pabaigos generalinio prokuroro poste A. Klimavičiui dar liko puse metų, naujajam savo karjeros posūkį jis teigia vertinantis „visiškai normaliai ir natūraliai“.

A. Klimavičius tvirtina, kad galima Aukščiausiojo Teismo teisėjo karjera nėra nei ankstesnės kritikos rezultatas, nei puolimo tęsinys.

Pirmadienį paklaustas, ar

Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabe KFOR-11 būrio kariai, atlikę taikos misiją Serbijos ir Juodkalnijos provincijoje, buvo apdovanoti Krašto apsaugos sistemos lygmeniu medaliais „Už tarptautines misijas“. Karius apdovanojo krašto apsaugos ministras Gediminas Kirklis (v). Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

Lietuvoje silpnai mokoma antrosios užsienio kalbos

Vilnius, balandžio 18 d. (BNS) — Savaitę Lietuvos mokyklų ir universitetų lanke Europos Tarybos kalbų politikos žinovai priminė vieną svarbiausių Europos Komisijos švietimo uždavinių — siekti, kad kiekvienas žmogus, be gimtosios kalbos, mokėtų bent dvi užsienio kalbas. Žinovai pažymėjo, jog mūsų mokyklose nepakankamas antrosios užsienio kalbos

lygis, nes dalis moksleivių net neišmoksta ja susikalbėti.

Kad antroji užsienio kalba būtų labiau vertinama, siūloma ne tik įvesti antrosios užsienio kalbos egzaminą, bet ir jos mokymui skirti daugiau valandų.

Kaip sakė Švietimo ir mokslo ministerijos pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus specialistė Stasė Skapienė, pastaraisiais metais mūsų šalyje po-

puliariausia — anglų kalba. Kiek mažiau moksleivių renka si vokiečių ir prancūzų. Dažniausiai pasirenkama antroji užsienio kalba — rusų.

Pastaraisiais metais daugėja galimybių mokytis įvairių kalbų, tačiau jos — vis dar ribotos. Ypač tai pasakytina apie tautinių mažumų vaikų galimybes mokytis gimtosios kalbos.

Rusija stebisi JAV Kongreso nutarimo projektu

Maskva, balandžio 18 d. (ITAR-TASS/ELTA) — Rusijos Federacijos Tarybos tarptautinių reikalų komiteto pirmininkas Michail Margelov pareiškė esąs nustebęs dėl to, jog devyni JAV Kongreso nariai pateikė nutarimo projektą, kuriame rei-

kalaujama, kad Rusija oficialiai pripažintų, jog Sovietų Sąjunga buvo neteisėtai okupavusi Lietuvą, Latviją ir Estiją.

„Tai tuo labiau keista, kadangi JAV buvo mūsų sąjungininkė antihitlerinėje koalicijoje, o amerikiečiai, skirtingai nuo

Pabaltijo gyventojų, SS daliniuose nekariavo“, sakė M. Margelov.

Anot jo, „naujesiems Pabaltijo nacionalistams reikėtų priminti, kad Molotov-Ribbentropo pakto vertinimai mūsų šalyje buvo duoti prieš 16 metų“.

Populiariausias — policijos generalinis komisaras

Vilnius, balandžio 18 d. (BNS) — Policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius išlieka populiariausiu visuomenės veikėju.

Kaip rodo visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorius“ balandžio 7-10 d. atlikta apklausa, V. Grigaravičius

palankiai vertina 69.4 proc. apklaustųjų (70.3 proc. kovą).

Antroje vietoje tarp palankiausiai vertinamų visuomenės veikėjų — prezidentas V. Adamkus. Prezidentą palankiai vertina 66.5 proc. (67.1 proc. kovą) apklaustųjų.

Trečioje vietoje — socialinės

apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkavičiūtė, kurią palankiai vertina 62.1 proc. apklaustųjų (68.1 proc. kovą).

Ketvirtoje — Seimo pirmininkas pavaduotojas Česlovas Juršėnas, kurį palankiai vertina 59.3 proc. apklaustųjų (62.5 proc. kovą).

Tūkstančiai žmonių meldžiasi, kad būtų išrinktas tinkamas popiežius

Vatikanas, balandžio 18 d. (AFP/BNS) — Tūkstančiai pasauliečių ir dvasininkų pirmadienį supildė į Šv. Petro baziliką kartu su kardinolais melsis, kad Šventoji Dvasia jiems vadovautų renkant naująjį popiežių, bet, atrodo, kiekvienas tikintis šiuo klausimu jau turėjo savo nuomonę.

„Tikrai noriu, kad būtų italas“, teigė Romoje gyvenantis pensininkas Mario Colonna ir pridūrė, jog tikisi, kad 115 kardinolų, pirmadienio vakarą pradėję slapta tartis dėl naujo Katalikų Bažnyčios vadovo, popiežiumi išrinktą buvusį Milano arkivyskupą, kardinolą Carlo Maria Martini arba jo ipėdinį, kardinolą Dionigi Tettamanzi.

„Romos Bažnyčia atstovauja visam pasauliui, todėl natūralu, kad popiežius turėtų būti italas“, pažymėjo vyras.

Tačiau jo dukra Gilda nesutiko su tokia nuomone. „Jeigu jis atstovauja visam pasauliui, jam nereikia būti italui. Noriu brazilo, kad jis padėtų tos šalies vaikams“, teigė ji, galvoje turėdama San Paulo arkivyskupą, kardinolą Claudio Hummes.

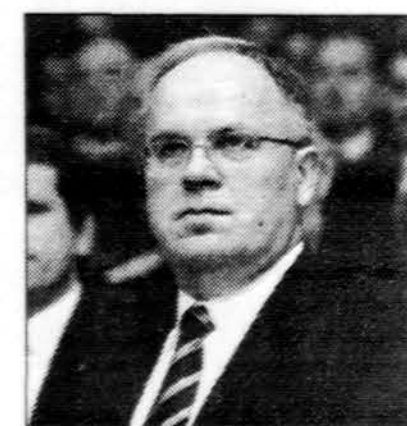
Dešimtmetė Francesca di Giansante sakė nuogaustaujanti dėl to, kad kardinolai į Šventąjį Sostą neišrinktų juodaodžio. „Mokykloje kalbėjo, kad jeigu bus išrinktas popiežius juodaodis, ant žemės nukris saulė ir ateis pasaulio pabaiga“, sakė ji.

Mergaitės motina nuramino savo dukrą, pasakiusi, kad tai nesamone, tačiau tėvas Martin iš Vokietijos, taip pat dalyvavęs mišiose, pripažino, kad europiečiams būtų sunku priimti popiežių, kuris nėra europietis.

„Norečiau, kad popiežius būtų iš Azijos, Lotynų Amerikos ar Afrikos, nes tai parodytų Bažnyčios atvirumą, bet europiečiams būtų sunku su tuo susitaikyti“, pažymėjo Romoje gyvenantis kunigas, kuris per visas mišias turėjo stovėti, nes visos sėdimos vietos buvo užimtos.

Dauguma dvasininkų ir vienuolių buvo sutaręsi.

Nukelta į 5 psl.

Antanas Klimavičius
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

vis dėlto minėtos svajonės išbandyti teisėjo profesiją nespėjo pildyti anksčiau, negu jis pats to norėtų. A. Klimavičius pabrėžė būtinybę „prisitaikyti prie aplinkybių“. Jo žodžiais, būtent dabar pereiti į Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyrių yra „tikriausiai pats geriausias, palankiausias momentas“.

Nukelta į 5 psl.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Kaip apsaugoti nuo storosios žarnos vėžio

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Paprastai storosios žarnos vėžys nustatomas tik tada, kai jau nepagydomai būna išplitęs. Todėl apsauga yra vienintelis šansas. Per paskutinį dešimtmetį daug kas sužinojo apie vėžio atsiradimo sąsają su žmogaus gyvenimo būdu, jo valgiu ir aplinkos reikiškais. Būsimasis dešimtmetis teiks galimybę labiau išryškinti dabartinį žinojimą.

Tyrinėtojai dirba šioje srityje išsijuoje, o mes irgi liaukimės snaudę: maistu ir aplinka vilioja taip pavojingą vėžį į savo žarnyną.

Maistas ir gyvenimo būdas

Storosios žarnos vėžiu įvairių kraštų gyventojai serga nevienodai. Retai šia liga serga Azijoje, Afrikoje ir Pietų Amerikoje, dažnai — Europoje, Naujojoje Zelandijoje, Australijoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Tačiau atvykę iš Afrikos ir vakarietiškos kraštų gyventojai gali labai greitai susirgti vėžiu dėl iš esmės pakitusios mitybos. Be to, žarnyno vėžiu gana dažnai pradėjo sirgti ir japonai, kai 1955—1985 metais jų maistas pasidarė panašus į amerikiečių ir labai pasikeitė jų gyvenimo būdas. Taigi aišku, kad ne prigimtis, o pats žmogus šaukiasi vėžį į savo storąją žarną. Vėžį nuo storosios žarnos tebaudys sveikas — nevēžiškas tai yra augalinis maistas ir vėžį tolinantis žmogaus elgesys.

Nustatyta, kad vėžį prišaukia raudonojo mėsoje randami heterocikliniai aminai, kurie atsiranda karštai kepat mėsa ir jos sultis.

Jau žinoma, kad darbdumas ir nenutukimas toliau vėžį nuo storosios žarnos, tai rodo Azijos ir Afrikos gyventojų tyrimai. Be to, tyrimais nustatyta, kad gausus vaisių ir daržovių valgymas irgi baido vėžį nuo storosios žarnos.

Žinotina, kad folio rūgštis (vitaminas B6, B9) mažina žarnyno vėžio pavojų. Tyrimai rodo, kad daug vitaminų kartu su folio rūgštimi vartojantieji sumažina vėžio pavojų net 75 proc. Tas patvirtinta ir atlikus bandymus su gyvuliais. Nustatyta, kad ir kalcio bei vitamino D kiekis neleidžia atsirasti storosios žarnos vėžiui.

Rūkytas ir alkoholis vilioja vėžį į storąją žarną. Taigi storosios žarnos vėžio išvengia tie, kas susitvarko su maistu ir ištiesina savo gyvenimo kreivą vagą — atsaisko rūkalų bei svaigalų. Gyvendami be rūkalų ir svaigalų, valgydami liesą maistą, daugiausia vaisius ir daržoves, išvengsime žarnyno vėžio.

Aišku, kad tik nedidelė dalis žmonių domisi mokslo pasiekimais, o dauguma nutukę, tinginių ir rūkatorių ir toliau vilioja vėžį į savo pastogę. Tas pat bus ir su raudona mėsa nesiskiriantis, su lieso pieno negeriantis ir folio rūgšties neįvartojantis.

Tinkama mityba — svarbiausias apsaugojimo nuo ligų būdas

Kaip vanduo su ugnimi nedraugauja, taip ir tvarkingas žmogus nei su vėžiu, nei su skleroze nebendrauja. Tvarkingai elgdamiesi lengviau išvengsime ir vėžio, ir sklerozės. Kiekviena žmonių karta

turi tam tikrų rūpestių. Valančius kovojo su girtavimu. Maironio laikais lietuviai rengei keltis nepriklausomam gyvenimui. Dabar mes turime kovoti su dviem stipriausiomis žmogaus giltinėmis: vėžiu ir skleroze.

Perkaitinta oda, ypač veido, ne tik per anksti sensta — raukšlėjasi, bet ir vėžys joje sau vietą suranda.

Amerikiečiai ir Vakarų Europos gyventojai nepajėgia normaliai tuštintis. Toks nenormalus tuštinimasis gausina storosios žarnos vėžį, kišenėles ir hemorojų. Normalios išmatos būna gausios, minkštos, išsiputusias. Jos plaukia vandenyje, nes turi oro, jose apstu iš maisto patekusių selenų.

Geriausias ir paprasčiausias būdas nustatyti, ar pakankamai suvalgome su maistu selenų, yra stebėti tualetu vandenį išmatas: ar jos plaukia, ar skęsta. Jei skęsta — gausink selenų kiekį savo maiste. Reikėtų valgyti labai daug rupios juodos duonos. Gydytojų nustatyta, kad valgant daug rupios duonos svoris sumažėja.

Ketveriopai mažiau turėtume valgyti cukraus, druskos, riebalų ir mėsos. Net liesiausioje mėsoje būna apie 40 proc. riebalų. Jei norime išvengti žarnyno vėžio, mažiau valgykime riebalų. Tuo tarpu selenos saugo žarnyną nuo vėžio. Vaisiuose ir daržovėse selenų palyginti mažai. Gerokai daugiau jų javuose ir ankštiniuose augaluose. Neapgaudinėjime savęs manydami, kad daug selenų gauname valgydami salotas. Salotos yra tik supakuotas vanduo. Jose gausu vitamino, bet ne selenų. Selenų reikia gauti iš javų, pupų, žirnių.

Kaip selenos saugo žmogų nuo vėžio

Storosios žarnos vėžys atsiranda bakterijoms žarnose pagaminus vėžį sukeliančias medžiagas. Ne tokios svarbios nurytos vėžį sukeliančios medžiagos. Maiste esamos selenos saugo žarnas nuo vėžio, nes jos sulaiko žarnose vandenį. Tada tokio žmogaus išmatos darosi didelės — gausios, minkštos ir greitai judančios. Vėžį sukeliančios medžiagos žarnose skiedžiamos ir greitai šaliamos. Tada jos trumpiau veikia žarnų sienelės, negu kad esti kietų, negausių išmatų atveju.

Be to, gausus selenomis maistas skatina bakterijų fermentaciją. Tada išmatos darosi rūgšties. Tas jų rūgštumas irgi saugo žarnas nuo vėžio, ypač storąją žarną.

Nustatyta, kad kuo išmatų daugiau ir kuo greičiau jos šaliamos lauk, tuo mažesnė tikimybė susirgti vėžiu. Afrikoje žarnyno vėžys yra retenybė. Ten maistas per žarnyną praeina per 30 valandų. Amerikiečių maistas žarnyne užsibūna tris dienas, o pensininkų — dvi savaites. Gausus selenomis maistas yra mums naudingas ir visai jokios žalos nedarantis. Todėl rūpų maistą — rupią duoną, įvairius žirnius, pupas, pupeles gausiai valgykime.

Tada mažiau sirgsime žarnyno vėžiu, kišenėlėmis ir hemorojumi.

Tiesiosios žarnos vėžys — pagydoma liga

Dabar kas penktas (20 proc.) operuojamas per vėlavai, kai jau žmogus daugiau kaip metus su minėtos vietos vėžiu gyveno. Todėl visiems reikia

Lithuanian Mercy Lift paramos dėka Gargždų ligoninė galėjo įsigyti vežimėlių gulintiems ligoniams transportuoti.

šviestis šiuo klausimu, tada bus trejopas gėris: 1) žmonės bus laiku — anksti apžiūrimi; 2) vėžį turintieji bus tuojau gydomi; 3) pagerės gydymo pasekmės.

Dėl šios ligos žmonės reikia šviesti šiose srityse: 1) išaiškinti, kad atitinkamais tyrimais galima anksti nustatyti storosios žarnos vėžį; 2) paaiškinti, kokia storosios žarnos vėžio ankstyvos diagnozės nauda; 3) išaiškinti, kad labai svarbu visapusiškai ištirti storąją žarną — atlikti proktoskopiją (tai tiesiosios žarnos tyrimas). Be to, ištirti viršutiniją storosios žarnos dalį rentgenu. Norint didesnio tikslumo, atliekama Barijaus klizma. Tik kompleksiniais tyrimais nustatoma tiksli liga. Pavieniais tyrimais aptinkami daliniai negalavimai.

Biblijos neieškome silių parduotuvėje

Žmonės patys turėtų suprasti, jog tik rentgenologas galės žarnyną peršviesti. Rentgenologas pirmiausia yra gydytojas, tik po to dar specialiai mokėsis diagnozuoti žmogaus negales rentgeno spinduliais.

Dirbantieji visi padaro klaidų — suprantama, kad jų daugiau padarys tas, kuris toje srityje nepakankamai pasiruošęs. Juk neiname biblijos ir silių parduotuvę; tai jau net vaikas supranta. Deja, dar vis pasitaiko tokių, kurie eina šviestis savo vidurių ne pas rentgenologą. Šie rodo nesamas „žaizdas“, „gastritus“, „žarnų nusienėjimą“ — taip jie

Storosios žarnos auglius reikia susekti dar jiems mažiems esant

Sigmoidoskopu (aparatas storosios žarnos tiesiai daliai apžiūrėti — tai metalinis vamzdis su elektrine lempuote gale) praktiškai galima matyti

prieš atrandant šiuolaikinius antibiotikus. Augant problemoms dėl atsparumo antibiotikams, mokslininkai vis dažniau atsigrežta į unikalias medaus savybes.

P. Molan, dirbdamas „Comvita New Zealand“ įmonėje Te Puke mieste, Plenti provincijoje, sukūrė „ApiNate“ tvarslavą, kuriai naudojamas naujosios Zelandijos unikalus manukos medus. Ši medų sunėša bitės iš manuko arba arbamedžio (leptospermum scoparium) krūmo, kuris gausiai žydi vasarą ir paprastai auga Naujojoje Zelandijoje.

Iš pradžių pristatyta Naujojoje Zelandijoje ir kaimyninėje Australijoje, ši tvarslava šiuo metu pristatoma Europoje ir kitose pasaulio dalyse. Kaip tvirtina minėta įmonė, tvarslava tinka įvairioms žaizdoms gydyti, užtikrina antibakterinę apsaugą, mažina randėjimą, skatina audinių ataugimą. Pasak P. Molan, šiuo metu yra lyginami gydymo rezultatai, taikant standartinį kojų žaizdų gydymą ir gydymą su naująja tvarslava. Kaip tvirtina „Comvita“, pristatomų tvarslavų pranašumai yra lengvesnis nuėmimas, mažesnės žaizdų infekcijų rizika bei papildoma skysčių absorbcija — tai reiškia, jog tvarslavos nereikia taip dažnai keisti. (Elta)

NAUJOSIOS ZELANDIJOS MEDUS GYDO ŽAIZDAS

Bičių, renkančių nektarą iš smulkių Naujosios Zelandijos krūmelių, medus sukelia revoliuciją žaizdų gydymo srityje visame pasaulyje, skelbia Naujosios Zelandijos įmonė, sukūrusi naują farmacijos produktą.

„Comvita Medical“ bendrovė tvirtina, jog tvarslavai iš aktyviojo manukos (Naujosios Zelandijos arbatmedžio) medaus ir juos dumblių pluošto yra veiksminga priemonė gydant įvairiausias žaizdas.

Pasak profesoriaus Peter Molan, pastaruosius 15 metų tyrusio medaus produktų taikymą medicinoje, žaizdos medumi buvo gydomos jau šimtų metų įvairių kultūrų šalyse, dar

prieš atrandant šiuolaikinius antibiotikus. Augant problemoms dėl atsparumo antibiotikams, mokslininkai vis dažniau atsigrežta į unikalias medaus savybes.

P. Molan, dirbdamas „Comvita New Zealand“ įmonėje Te Puke mieste, Plenti provincijoje, sukūrė „ApiNate“ tvarslavą, kuriai naudojamas naujosios Zelandijos unikalus manukos medus. Ši medų sunėša bitės iš manuko arba arbamedžio (leptospermum scoparium) krūmo, kuris gausiai žydi vasarą ir paprastai auga Naujojoje Zelandijoje.

Iš pradžių pristatyta Naujojoje Zelandijoje ir kaimyninėje

„CARITAS“ VAIKŲ SAVANORIŲ VEIKLA

Kovo 12 d. Kaišiadorių vyskupijos „Caritas“ centre įvyko jaunųjų karitietėlių vadovų pasitarimas, kuriame buvo aptarti nuveikti darbai, perspektyvos.

Nuo 2002 metų Kaišiadorių vyskupijos „Caritas“ savo veiklos programose nemažą vietą skyrė vaikų ir jaunimo įtraukimui į gailėstingumo ir savitarpio pagalbos darbus. Parapijų „Caritas“ grupės buvo kviečiamos teikti vaikus padėti seneliams, ligoniams, neigaliams, kviešti juos dalyvauti įvairiose parapijų ir vyskupijos rengiamose akcijose ir renginiuose. Pirmiausia ir aktyviausiai į

tą kvietimą atsiliepė Kernavės parapijos karitietės, vadovaujamos ses. Irenos Valaitytės. Jų ryšiai su vietinės mokyklos mokiniais ir iki tol buvo šilti ir draugiški; parapijos vaikai buvo nuolat telkiami prie bažnyčios, kviečiami dalyvauti įvairiose parapijos renginiuose. Palai kant gražias kernaviškių pasitangas ir kitose parapijose vaikams suskato dalyvauti įvairiose artimo meilės ir gailėstingumo programose. Šiandien galima pasidžiaugti „Pumpurelių“ aktyvumu Kernavės, Molėtų, Kalvių, Birštono, Semeliškių, Elektrėnų, Kaišiadorių, Merkinės parapijose.

Kasmet per Atvelykį Kaišiadoryse vyksta „Pumpurelių“ sąskrydis, į kurį suvažiuoja nemaža jaunųjų savanorių su savo vadovais. Tą dieną vaikai dalyvauja šv. Mišiose katedroje, susitinka su vietos vyskupu, jo palaiminami, apdovanojami, vyskupijos sielovados centre klausosi paskaitėlių. Vasarą Parapijų parapijose organizuojama „Pumpurelių“ aktyvo stovykla, kurioje vaikai poilsiauja, mokosi savanorystės, keliauja, ugdo kūrybinius gebėjimus, o vėliau naujai įgytas žinias ir įgūdžius perteikia bičiuliams savų parapijose.

BŽ

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$120.00	\$65.00	\$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$135.00	\$70.00	\$60.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$70.00	\$35.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$40.00	\$40.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$600.00	\$300.00	
Reguliariu paštu	\$120.00	\$66.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administracijos — Vytas Paškus

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimkešius

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

El-paštas: rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS

4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.

Vaikų gydytoja

900 Ravinia Pl., Orland Park, IL

Tel. 708-349-0887.

Priima Paks ir Christ ligoninėms.

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbama lietuviškai

6918 W. Archer Ave., Ste. 516

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220.

„Draugo“ skelbimų skyrius

1-773-585-9500

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos — chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos pagal susitarimą

Tel. 312-337-1285

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviai sukurė dantis už pietumų kainą.

Sustatymu kabinė anglų ir lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

55 E. Washington, Suite 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.

KARDIOLOGE — ŠIRDIES LIGOS

Midwest Heart Specialists

15800 W. 127th St. Ste. 200

Lombard, IL 60149

630-719-4799.

Priima Good Samaritan, Central

DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

JONAS V. PRUNSKIS, MD

TERI DALLAS PRUNSKIS, MD

MAJNIAK V. RANA, MD

Illinois Pain Institute

Nuguros, sprando, galvos, sąnarių,

sužiedimų darbotvėrė bei kitų vietų

skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elpin: 847-289-8822

McHenry: 815-363-9595

Elk Grove: 847-718-1212

www.illinoispain.com

PRENUMERUOKITE „DRAUGĄ“

Tel. 1-773-585-9500

Tel. JAV

laikraštis

laikraštis

ATNAUJINAMA

SUŽADĖTINIŲ RENGIMO
PROGRAMA

Sausio 28–30 d. Kaune vyko Lietuvos šeimos centro konferencija, skirta sužadėtinų rengimo Santuokos sakramentui programos atnaujinimui. Joje dalyvavo apie trisdešimt Lietuvos vyskupijų atstovų, specialistų ir savanorių, dalyvaujančių sužadėtinų rengimo programoje ir šios programos tobulinimo procese. Konferencijoje buvo toliau tęsiamas 2004 m. lapkričio mėn. vykusios panašios mažesnės apimties konferencijos darbas. Po anuometinės konferencijos buvo suformuluotos 8 temos atnaujinamajai programai. Sausio 28–30 d. konferencijos dalyviai pasiskirstė į 4 darbo grupes ir nagrinėjo temų turinį, tarpusavio sąsajas bei seką. Metodikos klausimais sąmoningai atidėti vėlesniam laikui. Po grupinio darbo ir bendrų pasitarimų nutarta, kad iki balandžio mėn. kiekviena darbo grupė pateiks savo aptariamų temų išplė-

tinus turinio aprašymus, kuriuos vėliau Lietuvos šeimos centras derins su LVK šeimos taryba. Sužadėtinų rengimo Santuokos sakramentui programa Lietuvoje vykdoma nuo 1997 m. Iki šiol įvairiose Lietuvos vyskupijose ji apimdavo 4–7 susitikimus, per kuriuos besirengiantiems bažnytinei santuokai būdavo pateikiami socialiniai, psichologiniai šeimyninio gyvenimo aspektai, dėstomi natūralaus šeimos planavimo principai, aiškinama Santuokos sakramento samprata. 2004 m. Lietuvos vyskupų pagėdavimu buvo pradėtas sužadėtinų rengimo Santuokos sakramentui programos atnaujinimas. Atnaujinimo programą remia Lietuvos Vyskupų Konferencija ir Vokietijos katalikų akcija „Renovabis“.

BŽ

2005 m. Nr. 3

PAGARBA ŽUVUSIEMS KARIAMS NETURI BŪTI REIŠKIAMA NACIONALINIO ORUMO SĄSKAITA

ANATOLIUS LAPINSKAS

Žmogiškumo paskatos nulėmė, kad kare žuvusių valstybės agresorės karių kapai užpultoje šalyje paprastai nėra paniekos objektas, bet daugiau ar mažiau prižiūrima vieta. Yra šalių, kurios iš principo net nediskutuoja apie jų užpuolusių karių kapų priežiūrą, bet yra nemažai šalių, kuriose kultūringai prižiūrimi ir savų, ir svetimų karių, aišku, kariavusių ne savo noru, kapai. Tokiose vietose geriau galima suvokti karų beprasmiškumą, jų pasekmes, besąlyginę taikos prioritetą. Kartą palaidoti savi ir svetimi kariai leidžia ieškoti savitarpio supratimo ir susitaikymo kelių.

Lietuvoje ir konkrečiai Vilniuje yra palaidoti trijų buvusių Lietuvai agresyvių valstybių kariai: vokiečiai — Pirmojo pasaulinio karo metu, lenkai — invazijos į Vilniaus kraštą metu ir vokiečiai — Antrojo pasaulinio karo metu. Atrasti prancūzų, o gal kur nors ir, tarkim, švedų, jeigu juos rastume, kapai yra labai tolimos istorijos objektas, todėl apie šiuos palaidojimus galime čia ir nekalbėti.

Paprastai kariai yra laidojami grietėta „karinė“ tvarka, vienodais atstumais išrikiuojant stulpelius su jų pavardėmis. Kitokie paminklinio dizaino pavyzdys — viena ar kelios stelos, kuriuose surašomos žuvusių karių pavardės. Gali būti ir dar kitokie sprendimai, pvz., paminklinė kolona ir pan.

Prie savų karių kapų būna užrašai, pvz., „Jie žuvo už tėvynės laisvės“, „Amžina šlovė didvyriams“. Prie svetimų karių kapų būna užrašų nebūna, nes tai būtų absurdas — pagarbinti užpuolikus, su kuriais kovota. Čia paprastai užtenka sauso užrašo, kad čia palaidoti tokiais ir tokiais metais žuvę vokiečių, rusų ar lenkų kariai.

Iš karto galime pasakyti, kad Vilniuje palaidoti kaimyninių valstybių kariai yra pakankamai kultūringai palaidoti ir niekas neturi pretenzijų dėl jų kapaviečių. Tačiau atidžiau pasisiūžūrė į vokiečių, lenkų kapus, ar nerastume kai ko, kas žeidžia jau ne jų, bet patį lietuvių orumą?

Šaukštas deguto vokiečių karių kapinėse

Neseniai gražiai atstatytos ir sutvarkytos Pirmojo ir Antrojo pasaulinio karo vokiečių karių kapinės Vilniaus Vingo parke — puikus lietuvių ir vokiečių tautų santarvės, taip pat itin gero architektūrinio skonio pavyzdys.

Dar 1917 m. čia buvo pastatytas paminklas 2,000 Vokietijos, Austrijos ir Vengrijos, Rusijos, Lenkijos, Turkijos karių. Antrojo pasaulinio karo metais, daugiausia 1944 m. liepos mėnesį, puolant Raudonajai armijai, Vilniuje žuvo dar per 2,000 vokiečių karių, iš kurių apie 1,600 palaidoti kaip tik Vingyje.

Memorialinio komplekso centre pastatyta 12 stelų su 1944-ųjų vasarą žuvusių vokiečių karių pavardėmis. Prie centrinio kryžiaus lietuvių ir vokiečių kalbomis iškaltas įrašas apie čia palaidotus karius. Kaip tik tas įrašas, tiksliau lietuviškas jo tekstas, sukelia ne visai atitinkantį istorinei atmintiai mintis ir jausmus.

Štai kas jame parašyta: „Šiose kapinėse be Pirmojo pasaulinio karo aukų, išlaidų Antrojo pasaulinio karo vokiečiai kariai. Tebūna jiems amžina pagarba!“

Keistesni, švelniai tariant, tekstą sunku ir sugalvoti. Pirmiausia, netinka žodelis „be“ lyg ir sumenkinantis Pirmojo karo dalyvius. Žymiai geriau būtų „šalia, greta“ juo labiau, kad vokiškame tekste yra žodis „neben“.

Vienas žodis „ilisi“ mūsų krašto kapų užrašuose paprastai nevartojamas. Dažniausiai pridedama „ramybėje ilisi“ arba ilgesnis „amžino atilsio atgule“, tuo pabrėžiant kapų ramybę ar amžinybę. Kalbant apie svetimos valstybės karių apskritai nebūtinai tokios šiltos emocijos, taigi geriausia čia būtų neutralus žodis „palaidoti“.

Gramatiškai netaisyklinga yra rašyti „vokiečiai kariai“, turėtų būti „vokiečių kariai“.

Tačiau didžiausias nesusiartinimas yra baigiamieji vokiečių kariams skirti žodžiai: „Tebūnie jiems amžina pagarba!“ Nėra ko net ir aiškinti, kad nacių kareiviams, nors jie irgi buvo žmonės ir kariavo ne savo noru, skirti tokie žodžiai nederą. Juo labiau, kad vokiškame tekste ta pagarba neminama — „gedenket ihr und der Opfer allen Krieger“. Taigi lietuvišką tekstą geriausia būtų baigti: „Jų ir visų karų aukų atminimui“ arba „Atminkime juos ir visų karų aukas“, nes dabartiniam lietuviškame tekste visų karų aukos kažkodėl liko užmirštos.

Pabaigai tradicinis klausimas: kas galėjo taip „kreivai“ suredaguoti vokiečių karių paminklo lietuviškąjį tekstą? Deja, to autoriaus greičiausiai dabar jau nenustatysime. Vienintelė išeitis būtų išsiaiškinti gramatiškai ir, svarbiausia, istoriškai klaidingą tekstą, kad, surengus gyvąją istorijos pamoką prie šio paminklo, mokytojai nereiktų išsiaiškinti mūsų tautos istorijos faktų.

Kas norėjo išvaduoti Vilnių?

Po Pirmojo pasaulinio karo žlugus Rusijos imperijai, lietuvių ir lenkų tautos ėmėsi atkurti nepriklausomas valstybes. Lietuva siekė įtvirtinti savo valstybingumą Lietuvos etnografinės žemės, Lenkija — atkurti buvusią Žečpospolitą, kurios sudėtinė, bet anaipol neįkorporuota į Lenkiją dalimi buvo Lietuva. Tokie nuomonių skirtumai netrukus išsiliojo į karinį konfliktą.

1920 metais sutriuškinus Raudonąją armiją prie Vyslos, Lenkijos valdžiai pakilo apetitas ir rytinėms žemėms, „nuo Pisko iki Dvino, nuo Palangos iki Dniepro. Kadangi lauzyti valstybės žodį, duotą tarp tautinėje konferencijoje Belgijoje, Spa mieste (1920.07.5—16), buvo pavojinga, lenkai griežėsi klastos. Šio plano autorius buvo Juzef Pilsudski, o vykdytoju generolas Lucjan Żeligowski. Šiai akcijai nesutrukdė ir Suvalkų sutartis tarp Lietuvos ir Lenkijos (1920.10.07), kuriai buvo lemta gyvuoti vos vieną dieną, nes nusispyjovus į ją, po dviejų dienų „sukilusi“ lietuvių — baltarusių (buvo ir tokia) divizija, vadovaujama kažkodėl lenkų generolo, užėmė Vilnių.

Kad 1920 metų lenkų žygis į Vilnių buvo agresijos aktas, jau pripažįsta ir lenkų istorikai, tačiau ne visi. Kai kurie jų vis dar laikosi nuomonės, kad tai buvo tik „sienų pažymėjimas“. Lietuviai tai vadina Vilniaus krašto okupacija.

Beje, lenkų istorikai kartais giriasi, kad Vilniaus krašto okupacija atitvėrė Lietuvą nuo Sovietų Sąjungos ir tokiu

būdu lenkai garantavo Lietuvos nepriklausomybę 1920—1939 metais, suprask, toji okupacija buvo ne toks jau didelis blogis. Beje, lygiai taip pat 1940 metais Sovietų Sąjunga gyrėsi „apgynusi“ Lietuvą nuo pasaulinio imperializmo... Tokia būtų trumpa Vilniaus Rasų kapinėse palaidotų lenkų, o šalia ir lietuvių karių kapų atsiradimo prieštara. Kaip atrodo tie kapai?

Rytinėje Rasų kapinių pusėje arba Naujosios Rasose (einant nuo geležinkelio, kairėje Sukilelių gatvės pusėje), tik įėjus pro vartelius, yra kovose dėl Vilniaus žuvusių 40 lenkų karių kapų, tarp jų ir iš vadinamųjų Vilniaus savignyso dalinių. Visai netoli, tiesiog šalia yra žuvusių 23 lietuvių kapai, kovojusių su L. Želigowski daliniais ir žuvusių mūšio prie Benekainių metu.

Viskas būtų žmogiškai suprantama, jei šios nedidelės karių kapavietės viduryje nestūksetų aukštas obeliskas, tarsi antikinė kolona, kurios viršūnėje apjuosia lenkiškas užrašas: „Wilno swoim wybawcom“ (Vilnius savo išvadotojams), o žemiau, kad būtų aiškiau apie kokius išvadotojus yra kalbama, pažymėta 1920 — X (t.y. spalio mėnuo).

Aišku, kad išvadotojais yra laikomi L. Żeligowskio vadovaujami „sukilę“ kariai, kurie vykdė aukščiausios Lenkijos vadovybės patvirtintą klastingą planą. Tiesa, šalia yra nepalyginamai kuklesnis paminklas, visko labo tik akmeninė ant žemės gulinti plokštė su užrašu: „Amžina garbė krintusiems dėl Lietuvos laisvės“.

Kyla pagrįstas klausimas: kodėl virš kapinių vis dar puikuojasi tas užrašas, dekojantis „išvadotojams“, jeigu jie buvo Vilniaus krašto okupantai, dar beveik dvidešimt metų (iki 1939 m.) persekioję lietuvių ir jų puoselėjamą lietuvių? Išivaizduokime, kad Klaipėdoje 1938 m. būtų pastatytas (gal toks ir buvo) paminklas vokiečių kariams „išvadotojams“ už tai, kad prijungė prie Vokietijos Klaipėdos kraštą. Ar galėtų jis dar likti neuvertas? Garantuoju, kad ne, nes visuomenė nepakęstų tokio akibrokšto. Gal jau atėjo metas ir Vilniuje atstatyti istorinę tiesą, tos kolonos, aišku, neuvertiant, bet pašalinant istorinę melagystę liudijantį užrašą.

Rusai irgi nešė „laisvę“

Kitame Vilniaus pakraštyje, Grigiskėse, netoli Vilniaus — Kauno greitkelio yra nedidelės, tvorele aptvertos rusų karių kapinės. Jų viduryje ant marmurinės plokštės iškalti (tik rusų kalba!) žodžiai: „Večnaja slava sovetskimi vojniam pavšim v bojach za svobodu i nezavisimost našej rodiny“ (Amžina šlovė sovietų kariams, žuvusiems kovose dėl mūsų tėvynės laisvės ir nepriklausomybės).

Iš karto kyla klausimas: kas buvo turima mintyje, rašant (dar sovietmečiu) žodžius „Mūsų tėvynė“? Aišku, kad sovietų socialistinių respublikų sąjunga — brutaliausia vergovinio tipo imperija, kuri jau iki karo susijungė su sovietų žmonių, dar ko gero tiek pat sušaudė ar ištrėmė į Sibirą po karą, tarp jų ir šimtus tūkstančių lietuvių. Taigi teigti, kad tie sovietų kareiviai atnešė mums laisvę — tai pasityčioti iš patio laisvės žodžio.

Tai blogio imperija, kuri Lietuvoje sustabdė europietišką pažangą, sovietų valdžios

vykdomas genocidas prieš dar būsimuosius, sumaniausius, labiausiai išsilavinusius ir niekuo nenusikaltusius žmones tiesiog sunaikino tautos genofondą. Emigravusius į Vakarus šimtus tūkstančių lietuvių irgi reikia laikyti tos sovietinės „laisvės“ aukomis.

Toji „laisvė“ nulėmė tragišką padėtį pirmaisiais pokario dešimtmeciais Lietuvos kaime. Darbščiausi ūkininkai buvo — kaimo buržuazijos atstovai — turtingi valstiečiai. Jie buvo paskelbti „liaudies priešais“ ir likviduojami kaip klasė. Sunku net suprasti to naikinimo pagrindą, juk dabartinė terminologija kalbant — turtingi valstiečiai sukurdavo tūkstančius darbo vietų tam pačiam kaimo proletariatui. Tuo dabar tik džiaugiamės. Tačiau tais laikais juk viskas buvo atvirkščiai.

Kalbėti apie sovietinių karių atneštą Lietuvos „nepriklausomybę“ irgi būtų klaidinga melaginga. Juk Lietuva nieko negalėjo spręsti pati. Viskas buvo iki smulkmenų centralizuota ir vadovaujama iš Maskvos, t.y. mes okupavusios valstybės sostinės. Ačiū Dieviui, kai ką pavyko išlaikyti — lietuviškas mokyklas, tarp jų ir aukštąsias, bene vienintelės toje imperijoje mokiusias nerusiškai.

Apie Lietuvos dalyvavimą pasaulio gyvenime tą pusamžį teko užmiršti. Jokių tiesioginių valstybinių kontaktų su užsieniu nebuvo. Jeigu vienas kitas patikimai apšviestas komunistinės ideologijos spinduliais lietuvis ir būdavo įtraukiamas į Sovietų sąjungos delegaciją, tai jis turėdavo tik trečiaeilį, geriausiu atveju prilygintą kokiam nors Rusijos srities atstovui statusą. Apie Lietuvos dalyvavimą tarptautinėse organizacijose tuomet nebuvo nė kalbos.

Okupacijos paskutinį dešimtmetį visuotinė moralės, ekonomikos ir politikos krizė pasiekė tragikomiškas formas, pvz., žmonės buvo stabdomi gatvėse, apklausinėjami kinose ir net pirtyse, kodėl jie ne darbe, o pačiose darbovietėse tarsi ubagams buvo dalijami vadinamieji „daviniai“ su tūpstantis kavos skardine, žirnelių stiklainiu, dviem kilogramais miltų ar sausos dešros puskilogramiu. Tačiau apie tai, kad tokia „prekyba“ buvo ekonomikos subyrėjimo požymis, niekam nevalia buvo pasirožioti.

Trumpai tariant, sovietinė okupacija buvo tarsi juodoji Lietuvos istorijos skylė, nušėnavusi geriausius tautos žmones, sustabdžiusi europietišką pažangą, pusimčių metų atitvėrusi mūsų kraštą nuo pasaulio gyvenimo. Toji atnešta „laisvė ir nepriklausomybė“ buvo okupacijos širma, kurią suplesyti Lietuvai padėjo suvienyta jos žmonių valia, ryžtas ir kovos kraujas.

Kaip tik todėl, rašyti (dargi nelietuviškai) ant žuvusių sovietų karių kapų žodžius apie atneštą „laisvę ir nepriklausomybę“ yra pasityčioti iš visų mūsų aukų, sudėtų ant tikrosios nepriklausomybės aukuro. Tokių užrašų tikrai neturėtų būti.

Visi šie pamąstymai — jokių būdu ne žuvusiųjų atminimo paniekimas, bet tik istorinės tiesos patvirtinimas. Jos laikytis reikia visiems ir visur, taip pat ir prie žuvusių karių kapų.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Pagarba jiems!

Vienas Lietuvių operos choro narys, praėjusį savaitę paklaustas, kaip sekasi pasiruošimas „Cavalleria Rusticana“ premjerai, pasakė: „Dabar repeticijos — kiekvieną vakarą...“ Tai nebuvo nusiskundimas, tik priminimas, kad spektaklis jau šį sekmadienį, todėl pagreitėjo pasiruošimo darbai. Ne tik kasvakarinės repetacijos, bet ir atvažiavimas į Morton auditoriją — iš Čikagos, iš priemiesčių, net iš kitų valstijų, atima nemažai laiko. O kokia eiliniai choristai iš to nauda? Pakviesti iš Lietuvos (ar ir vietiniai) solistai gauna šokių tokių honorarą, bet choristams niekas neatsilygina nei už šiuo metu labai brangusį benziną, nei už paaukotą laiką.

Tai tik vienas lietuviškos kultūrinės veiklos pavyzdys. Jų yra daugybė: tautinių šokių vienetai, teatro sambūrai, chorai, ansambliai... Jiems priklauso ir nemažai jaunimo, tačiau kai jaunuoliai dar neturi vairavimo teisių ir negali į repeticijas nuvažiuoti, juos veža tėvai ar kiti artimieji ir kantriai palaikia, kol repeticija pasibaigs.

Neseniai atvykusieji iš Lietuvos šios veiklos puoselėtojus vadina saviveiklininkais. Tai labai tikslus žodis, nes mūsų choristai, tautinių šokių šokėjai, scenos darbuotojai neturi jokio valstybinio užnugario, kuris skatintų ir, reikalui esant, tą veiklą finansuotų. O lėšų vis dėlto prireikia. Juk, praleidus valandą valandas pasiruošimui, norisi pasiekti rezultatus pasidalinant su visuomene, taigi, reikia mokėti šalies nuomą, kartais ir už muzikinę palydą, bet iš renginio, jei publika juo susidomi ir gausiai susirenka į salę, lieka vienas kitas doleris tolimsnei veiklai.

Mūsų saviveikla, retkarčiais patraukiama per dantį dėl neprofesionalumo, dėl nepasiekto meno aukštumų. Tačiau per lietuvišką dainą, per tautinį šokį, pasirodymą scenoje, atliekant veiklą lietuvių kalba, buvo įteiktas pasididžiavimo savo kilme liepsnelė ir Lietuvai išsaugota daugybė tautiečių, kurie šiandien jau būtų nepažįstamai įsilieję į pilkąją Amerikos gyvenimą.

LIETUVIŲ PASTANGOS PERIMANT ŠV. MIKALOJAUS BAŽNYČIA

Kun. E. Paulionis

Nr. 8

Matgi jis buvo ipareigojęs Mohilevo arkivyskupystės sekretorių kanaaninką Kazimierą Prapuolienį paruošti išsamų memorandumą apie lietuvių-lenkų bažnytinį santykį, objektyviai nušviečiant aštrėjantį ginčo priežastis, nes ryžosi, aplankęs katalikus Sibire bei gerai ištyręs bažnytinę padėtį metropolijoje, keliauti į Romą ir viską išdėstyti šv. Tėvui; bet liga ir ankstyva mirtis (gimęs 1848.III.13 — 1903.II.11) nutraukė jo pradėtą darbą (pagal istoriką Rapolą Krasauską).

Arkivyskupo metropolito Boleslovo Jeronimo Klotovskio ipareigojimą toliau vykdė kanaaninkas Kazimieras Prapuolienis (1858.III.1—1933.IV.17), po metropolito mirties atleistas iš metropolijos kurijos sekretoriaus pareigų (1889—1904). Pasinaudodamas savo surinkta medžiaga, išspausdino straipsnius lenkiškame rinkinyje „Ze Stosunkow litewsko — polskich“ (1907), išleido knygėlę „Polsky Apostolowie Litwy“ (1911) ir knygą „Polskie Apostolstwo w Litwie“ (1913), kur dokumentuotai, bet kiek vienašališkai įrodinėjo lietuviams katalikams bažnytinės vyresnybės daromas skriaudas Rytų Lietuvoje. Pastarąją knygą lietuvių kalbon išvertė antrašte „Lenkų apaštalavimas Lietuvoje“ Karolis Vairas — Račkauskas (New York, 1918), kurios papildyta laida išleista Kaune 1938 m. Knygą į prancūzų kalbą išvertė Juozas Gabrys („L'Eglise Polonaise en Lithuanie“). Vilniaus šv. Mikalojaus bažnyčios atgavimo istorijoje kanaaninkas Kazimieras Prapuolienis yra suvaidinęs didžiulį vaidmenį, tuo klausimu konsultuodamas vyskupą Karolį Antaną Niedzialkowskį ir arkivyskupą metropolitą Boleslavą Jeronimą Klotovskį.

Donatas Malinauskas ir Antanas Vileišis naujagimį Vilniaus vyskupui Steponui Žvėrevičiui 1898 m. lapkričio 6 d. buvo teikę prašymą, kurį pasirašė apie 300 Vilniaus lietuvių. Buvo prašoma grąžinti lietuviams šv. Mikalojaus bažnyčią, įkurti prie jos lietuvių parapiją, paskirti lietuvių kunigą. Ant lietuviško prašymo vyskupas uždėjęs rezoliuciją, jog nesuprantas. Tuomet vyskupui raštą atsiuntė tituluoti lietuviai kunigai, kurių dauguma Petrapilio Katalikų Dvasinės akademijos profesoriai ir buvo plačiai žinomi Lietuvoje, kaip žymus kalbininkas Kazimieras Jaunius (1849.V.6—1908.II.25), poetas Jonas Maculevičius Maironis (1862.XI.2—1932.VI.28), busima-

tojų masė.

Rodos, dar ne taip seniai prasidėjo 2005-iejį, o jau rašoma ir kalbama apie 2006-ųjų vasarą, ir Čikagoje vyksiančią Dainų šventę, kuri taip pat bus nemaža lietuvių bažnytinės veiklos, suteikianti ilgalaikį imunitetą prieš nutautimo virusus. Kaip malonu girdėti, kad dygsta nauji chorai, i kuriuos gausiai jungiasi ir jaunuoliai. Juk dainuoti gali net ir tie, kurie vos susikalba lietuviškai. Per dainą jie priartėja prie savo tautos kamieno ir niekuomet nuo jo nenutols.

O kiek repeticijų reikia pasiruošti dainų šventei? Kiek vakarų, savaitgalių? Iš tolimesnių vietovių ir choristai, ir dalis publikos turės atvykti į Čikagą, užsimokėti už transportą, nakvyne, maistą. Bet, esame tikri, tokių pasiūlytųjų nestoks. Žinant, kiek daug kiekvienam choro dalyviui, besirušiant šventei, teks pasaukti lietuviškai dainai, sukelia mūsų pagarbą visiems saviveiklininkams, ypač jų vadovams. Na, tai kas, jei ne visi šokėjai tobulai sutaiko žingsnius, jei choras šiek tiek „nuprūsta nuo tono“ ar nepasiduoda dirigento mostams? Mes jiems atleidžiame netobulumus, nes įvertiname jų pastangas būti savo tautos dalimi.

Neseniai į šį kraštą iš tėvynės atvykusieji kartais keistai atrodo tokia mūsų veikla ir jos puoselėtojai. Žinoma, niekad jie neprilygs ansambliams ar šokėjams, atsikviesiems iš Lietuvos. Bet mes prie jų saviveiklininkų esame pripratę ir juos labiau vertiname už įsijungimą į lietuvišką veiklą, negu už pašoktą šokį, padainuotą dainą. Ir jie iš mūsų tiek mažai nori: tik ateiti, pasiklausyti, pasižiūrėti...

Busimoji Dainų šventė nuo iki šiol buvusių skiriasi tuo, kad į jos ruošą įjungti jauni žmonės, kurių patirtis, dainuojant choruose, subrandino juos į vadovus. Tad nebūgstaukime, ar jiems pakaks supratimo, patyrimo. Džiaukimės, kad juos turime ir visokeriopai remkime jų pastangas. Taip pat džiaukimės, kad tebeturime Lietuvių operą, kad šį sekmadienį turėsime progą dalyvauti jos siulomame spektaklyje.

Į Jo Ekscelenciją kun. Steponą Žvėrevičių, Vilniaus Vyskupą. Excellentissime Domine. Mes, žemiau pasirašę lietuvių kilmės kunigai, nuo kelių ir keliolikos metų gyvenantie Petrapilyje, iš prityrimo žinome, jog laike pastarųjų dešimties metų mūsų brolių-lietuvių, delei gyventojų skaičiaus padidėjimo, parcelacijos žemės ir sunkių ekonominių sąlygų, budami priversti apleisti gimtines savo vietas, buriais iškeliauja įsiskolinti sau duonos, į įvairius Ciesorystės miestus ir miestelius. Kilusi tokiu būdu lietuvių išeivybė atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai šiandien kalba tik lietuvių ir rusų kalbomis; rūpinantis, lietuvių išvaduoti, išeivybę atnešė daugybę tų vargšų, i sostapilę ir, kuomet pirm 10–12 metų lietuvių kalba konfesonale buvo beveik negirdėtu apsi-reiškimu, šiandien atliekančių išpažintį lietuviškai yra didelė daugybė; kadangi Lietuvoje stin-ga mokyklų su lenkų kalba, tad lietuviai

Maldos

EGLE PEREDNYTĖ

Vilties malda

Aš tikiu, kad yra žmogus, kuriam dabar yra labai blogai ir jam reikia vilties. Aš taip pat esu tas žmogus. Tai, ką kalbėsiu, aš kalbėsiu tau ir sau, nepažįstamas broli ir sese. Tai bus tavo ir mano malda nepažįstamam Dievui, Dievui, kuris neatsiliepią, Dievui, kurio galbūt nėra, bet taip reikia, kad būtų... Tai vilties malda.

Aš esu sužeista. Aš esu ligonė, aš esu narkomanė, aš esu prostitutė, aš esu tiesiog nelaimingas žmogus. Dieve, aš nebeoriu gyventi, Jeigu Tu neateisi, man galas. Mano gyvenimas — griuvėsių krūva, mano kūnas ir siela — vienos žaizdos. Aš žlugusi. Aš beviltiška. Aš nurašyta, Viešpatie, ar Tu esi? Ar Tu esi mano jautrumo, mano „lankėse“, mano beprotybės, mano pagiriose, mano pažeminimuose, mano vienišume? Kur Tu esi, kai man skauda? Ar Tu girdi mano maldą, ar Tau vis tiek, kad kenčiu? Man reikia Tavo. Nežinau, ar Tu esi, bet man reikia Tavo. Man sakė, kad esi gyvas, bet aš to nejaučiu. Ateik, pasirodyk, paliesk mane, Dieve. Jeigu Tu iš tiesų esi Meilėje, jei esi gailestingas, ateik. Aš laikiu tavęs. Mano gyvenimas — visiškai beprasmiškas. Suteik jam prasmę. Aš taip noriu tikėti, kas Tu esi. Aš nieko daugiau neturiu, tik Tave, Viešpatie. Jei Tu — tik iliuzija, tai neverta gyventi. Jei Tavo nėra, tai aš šoksiu į upę tą pačią akimirka, nes nėra prasmės be Tavo. Ir mano kancija, ir mano nueitas, tiesiog nušliaužtas kelias visiškai beprasmiškas. Dieve, man reikia Tavo. Duok man ženklą, kad Tu esi. Paliesk mane, Dieve. Maldauju, išgirs mano šauksmą. Aš laikiu Tavo.

Ir leisk neprarasti vilties, kad sulauksiu. ...Jis ateina. Jis ateina tada, kai nesitiki, kai nelauki, kai jau nieko daugiau nebėra, tik tavo kancija, beprasmybė ir kelias į dugną. Išlauk. Patikėk — Jis ateis. Tu suprasi: Jam tai paprasta, kas sudėtinga tavo širdžiai ir protui. Jis užlies savo meile, ir akimirkoj tu jį

Marija jau ne kartą mane išgelbėjo. Ji yra ta, kuri niekada nepalieka savo vaikų. Niekada!

Tu neturi teisės pasiduoti. Visada žinok, kad yra išeitis. Dar akimirka, ir ji atsiskleis.

Ligonio malda

Viešpatie, aš trokštu išgydymo. Aš iškalbėjau visas maldas, išverčiau visas ašaras, maldavau Tave dieną ir naktį.

„Malda“. Algirdo Grigaičio nuotr.

Tu neatsiliepi. Kur Tu esi? Tu darai stebuklus — kodėl man nepadarai stebuklo? Tu gydydai ligonius — kodėl neišgydai manęs? Tu kabėjai ant kryžiaus vieną dieną, o aš kenčiu jau — kiek? Metai po metų, Viešpatie! Nuimk nuo manęs šitą kryžių, baikim Tą Golgotą, aš nebeoriu, nebeoriu, nebeoriu, nebegaliu! Nebeturiu jėgų, Viešpatie.

Aš laikiu. Lauksiu, kol Tu pasilenksi prie manęs kaip kadaise pasilenkė prie luošio, prie neregio, prie daugelio kitų, ir jie buvo išgydyti Tavo meilės jėga. Aš tikiu Tave Meile. Nepaisant mano kancijos, nepaisant viso mano sumauto gyvenimo Ji yra Tu esi. Aš tiesiu į Tave rankas, Viešpatie. Aš neturiu žodžių, tad tyliau ir žvelgiu į Tave Šventiausiame Sakramente, mano širdyje. Amen.

Jis išgydys Tave. Tu esi Jo plane — neabejok tuo. Tau paskirtas uždavinys, kurį turėsi įvykdyti. O dabar tavo uždavinys yra tikėti Juo. Arba netikėti, jei nebegali tikėti. Tiesiog būti Jame — bejėgiam kaip vaikui BŪTI.

Nakties malda

Aš negaliu užmigti. Aš labai bijau. Rodos, jau niekad neužmigsiu. Aš vartausi nuo šono ant šono. Net vaistai nebeįveda. Myliu Tave. Leisk paliesi Tavo rūbą Tau praeinant pro šalį. Leisk regėti Tave naktį. Štai virš medžių — žvaigždės — lyg viltis, kad ir aš kada nors prisikelsiu, kad galėsiu gyventi ir šlovinti Tavą vardą, ir sakyti: tai Viešpats padarė! Aš myliu Tave, nors išsekus vartaus visą naktį, baisios mintys man lenda į galvą, sugrįžta tamsoj praeitis, aš verkiu: Jėzau! Jėzau! Tai skauda. Praeitį nepaleidžia manęs.

Leisk paliesi Tavo veidą, praeinantis Viešpatie mano. Juk naktis kada nors pasibaigs. Kelsis žmonės į darbą, vėl saulė nušvies, aš iššliaužiu iš lovos, vėl bandysiu gyventi... Vėl bandysiu gyventi. Trokštu šlovinti Tavą vardą, nors man skauda. Skausme Tave šlovinsiu, Tave liudysiu savo skausmu. Taip, Tau reikia manęs — net tokios, net tokios, net silpnos manęs reikia. Tu iš Meilės sukūrei mane. Tu iš meilės šauki į gyvenimą, kuris bus. Jau yra. Jau dabar, šioj naktį, aš matau Tavo šviesą. Ji yra nuostabi.

Skauda kūną, gyvenimą skauda, bet akimirkoj šioj — tik tylą, Tavo akys ir Tavo ranka, kuri išveda.

Nuovargy

Tylom iš lėto laiminki mane,
Iš mano skausmo tu mane iškelk —
Nepalytėta, nuoga, sveiką —
Kaip kadaise...
Nereikia nuovargio.
Sunkaus nereikia nieko.
Dangau, dangau...
Taip baisiai pavargau.

Nemokėjome

Iš savo delno Tu mane maitink,
Nemokanciją net vaikščioti,
Kai nutūpsiu aš pailsinti sparnų.
Netarsiu: negaliu,
Netarsiu, jog nebūna.
Sakysiu tyliai: Dieve
Ir dar: tik neišik.

Vienišume

Dangūs didžiuliai tarp mano liūdnu akių,
O geras gerumas kelia aukštyn, vis aukštyn...
Tikiu.

Į dangų —
Gerą, patį geriausią.
Tada, kai nėra kuo tikėt.
Taip reikia Tavo prisiglaust,
Taip reikia ištarti: padėk.

Stipriausieji lūžta,
o aš tik šypsau,
atgijusi nuovargy,
nepanašį į save —
į buvusią,
buvusią,
buvusią...
Pasikeičiau.
Mano kieme
auga delnas,
ištiestas į dangų,
pilnas pilnas skaidriausios šviesos...

Šitaip tikra
ir šitaip pavargom.
Bet nieko —
reikia tik prisiliesti prie Tiesos.

Visiškai įpakuoti augalai

Tai paprastai akliai uždarant augalus — jokia jo dalis neįsijungia iš pakavimo. Tokius augalus geriausiai pirkti labai anksti pavasarį, nebet jie laikomi šaltoje patalpoje. Prieš perkant, gerai apžiūrėkite, ar augalas yra visiškai ramybės būsenoje, t.y., nepradėjęs skleisti lapų pumpurai, drėgname pakavime neišaugusios smulkios baltos šaknelės.

Dėžutės, loveliai

Tiek daržovių, tiek gėlių daigai dažniausiai parduodami nedideliose, plastmasiniuose vazonėliuose, kurie tarp savęs gali būti sujungti arba atskirti. Galima pirkti visą dėžę, angl. vadinamą „flat“, arba pavienį augalą. Nors tokie augalai jau dabar parduodami, bet šalnų sezonas dar tikrai nepasibaigęs, todėl, net ir juos nusipirkus, kurį laiką nedera sodinti į lysves.

Nepirkite augalų ištisusiais, plonais stiebiais. Geriausia, jeigu viename indelyje yra vienas augalas. Jeigu pasitaiko, kad matome du ar tris daigus, paprastai jų šaknelės taip susipynusios, kad bus sunku atskirti ir gauti gerus, sveikus pasikirus augalus.

Nepirkite per anksti prazdusių; jeigu lapai pakeitę spalvą (atrodo neryškūs, gelvi, suraityti); jei per indelio apačios angas išlindusios šaknys.

Svogūnėliai, šakniagumbiai

Ne visos svogūninės gėlės sodinamos rudenį, yra pakankamai ir pavasarį sodinamų, pvz. kardeliai (gladiolus), lelijos (lilies), jurginai (dahlia), begonijos ir kai kurie kiti. Šie, kaip ir rudenį tulpių, narcizų bei kt., paprastai įpakuoti plastmasiniuose maišeliuose, kartais su medžio drožlėmis (jurginai, begonijos, lelijos) arba be jų (kardeliai), bet permatomas maišelis leidžia pažvelgti į jo vidų ir spręsti, ar svogūnėlis bei šakniagumbis geras.

Nepirkite, jei iš svogūnėlio jau pradėjęs augti stiebas ar šaknys; jei nėra lukšto ir svogūno audiniai pažeisti. Kaklelis turi būti standus, svogūnėlis ar šakniagumbis nesusiraukšlėjęs (suvytęs), nematyti pažeidimų ar pelėsių žymių. Lelijų svogūnų išoriniai sluoksniai turi būti kieti ir mėsingi. Žinokite: iš prastos kokybės šakniagumbio ar svogūnėlio niekuomet neišaugs gražus augalas.

„OBEDIENT PLANT“

Klausimas. Kaimynė (amerikietė) davė man gėlių, kurias ji vadina „obedient plant“. Žydi šviesiai violetiniais, beveik rausvais žiedais. Norėčiau kiek daugiau apie šias gėles sužinoti?

Atsakymas. Lietuviškai šis augalas vadinasi pūstatauris, anglškai — „obedient plant“,

Pūstatauris (obedient plant).

Pūstataurio tėvynė — Šiaurės Amerika, i Europą patekęs apie 1800 metus. Tai daugiametis, aukštas augalas, dauginamas sėklomis ir šakniais.

SKELBIMAI

NAUJAS „HIGH RATE“ CERTIFIKATAS PADIDINS JŲSŲ SANTAUPAS!

ATIDARYKITE ŠĮ 21 MĖNESIO CERTIFIKATĄ
IR GAUSITE AUKŠTAS PALŪKANAS
FIRST PERSONAL BANKE SUSIKALBĖSITE LIETUVIŠKAI!

Garfield Ridge Lemont Orland Park
6162 S. Archer Ave. 12261 Archer Ave. 14701 Ravinia Ave.
Chicago, IL 60638 Lemont, IL 60439 Orland Park, IL 60462
(773) 767-5188 (630) 257-1400 (708) 226-2727

Annual Percentage Yield (APY) is effective as of April 12, 2005 and is subject to change without notice. Minimum deposit of \$250 is required to obtain APY. Penalty may be imposed for early withdrawals.

www.firstpersonalbank.net

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight Krovinių gabenimas laivų į visas pasaulio šalis.	Air Freight Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Auto Export Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.	Trucking Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Small Packages Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

„Draugo“ skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

SIŪLO DARBA

WINDOW WASHERS/GUTTER CLEANERS
Must have own car. Men & Women 1-3 person teams. Mon-Sat 7am-5pm, full time or part time. Make \$100+per person, PAID DAILY. No experience needed, will train. Residential only/suburbs & city. Come today & start tomorrow. Prime Time Window Cleaning, Inc. 515 E. Golf Rd #208 Arlington Hts. (Arlington Office Square) 190 to Arl Hts Rd, North of Golf, SE corner. Across from Valli Produce. Ask for Will.

Reikalinga auklė 2 vaikams, 2 metų ir 6 mėn. amžiaus, su grįžimu, Madison, Wisconsin. Skambinkite Simone 608-233-9757 tarp 5 ir 9 val vakaro arba sl.glinberg@hosp.wisc.edu.com

stiebiais. Iš tikrųjų reikia saugoti, kad per platiai neišsiplėstų, nes, „savo valiai paliktas“, pūstatauris gali lengvai užkariauti visą darželį. Žydi vidurvasarį, beveik iki šalnų. Žiedus mėgsta drugeliai ir karibriai (hummingbirds). Augalas labai nereiklus, pakencia ir sausrą, nelabai trąšią žemę. Jam reikia saulės, bet gali būti ir dalinis pavėsis. Pūstatauris yra atsparus kenkėjams, net amaras jo nepuola, todėl darželyje gali būti labai pageidautinas, negalint daug laiko skirti augalų priežiūrai.

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukstė S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smukaitienė kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$620-\$650; 2 mieg. — \$710-\$750. Tel. 630-910-0644, Jana.

IVAIRŪS

Priimsime gyventi senyva žmogų, su pilna slauga. Atskiras didelis kambarys, vonia, tualetas. Garantuoju jums visada šviežią, gerą maistą ir visus patarnavimus. Dėkoju už atsiliepimus tel.: 630-670-8336 Oak Lawn, IL. CHICAGO

Noriu susitikti mokslo drauges, su kuriomis mokėmės Lazdijų gimnazijoje 1944 metais. Prašau skambinti Elenai Talandytei 708-447-6784. Palikite žinutę.

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošia Žalanykštis

AUGALŲ PARDUOTUVĖJE

Šiuo metų laiką augalų pardavėjų netrūksta: ne tik pas daržininkus, bet ir statybos reikmenų parduotuvėse, net maisto krautuvėse (arba prie jų esančiose aikštėse) galime matyti išdėstytus daržovių ir gėlių daigus, krūmelius, medelius, paruoštus sodinimui. Ar tokios pat rūšies augalas, pirtas pas daržininką, geresnis, negu, sakykime, iš populiarios parduotuvės (pvz., Wal-Mart, K-Mart, Home Depot ar pan.)?

Dažniausiai skirtumas toks, kad daržininkas, kurio pagrindinis verslas yra parduoti augalus — jų daigus, svogūnėlius, sekas ir pan. — stengiasi geriau juos prižiūrėti, palaistyti, apsaugoti nuo per karštų saulės spindulių. Kiekvienas prarastas augalas jam reiškia ir piniginių nuostolių, todėl svarbu augalus gerai užlaikyti, kad pirktas jais sudomėtų ir nusipirktų.

Parduotuvių, prekiaujančių daugybe kitokių daiktų, personalas ne visuomet gerai susipažinęs su augalų priežiūra, kartais pamiršta palaistyti, apsaugoti nuo karščio, vėlyvos šalnos, lietaus, vėjo. Tai nereiškia, kad tose parduotuvėse augalai prastesnės kokybės, tik pirktas turi būti atsargus, nesuigundyti pigesniu augalu, bet, prieš perkant, gerai jį apžiūrėti.

Jei augalas vazone

Patikrinkite, ar yra į žemę prie augalo įsmeigta etiketė su jo pavadinimu ir nurodymais, kaip pasodinti bei prižiūrėti.

Ar lapai nėra apvėję ir augalas turi naujų ūglių.

Ar žemė nėra sausa, suaižėjusi, padengta nudžiuvusiais augalo lapais?

Ar šaknys nėra išlindusios pro skylutę vazono apačioje.

Jeigu augalas atrodo sveikas, „šviežias“, jį galite ramiai pasiimti.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, (TAR-TASS, BNS
žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

ROMA

Italijos Vyriausybė sekmdienį paragino maištaujančius ministrus grįžti atgal į kabinetą ir atitolinti jo žlugimą, nes jeigu būtų rengti pirmalaikius rinkimus, dabartinis premjeras Silvio Berlusconi juos veikiausiai pralaimėtų. S. Berlusconi vadovaujamos centro dešinėsios Vyriausybės likimas kabo ant plauko nuo penktadienio, kai iš jos pasitraukė Krikščionių demokratų sąjunga (UDC), reikalaujanti po pralaimėtų regioninių rinkimų imtis esminių politinių pertvarkymų. Jeigu S. Berlusconi nepavyks įkalbėti UDC sugrįžti, jis teigia paleisantis Vyriausybę. Tada šalys visais metais pirmą laiką teks skelbti visuotinius rinkimus.

LONDONAS

Irako prezidentas Jalal Talabani pareiškė, kad nepasirašys mirties nuosprendžio nuverstam Irako vadovui Saddam Hussein, jeigu jis bus jam paskelbtas. Tačiau interviu „BBC News“ senas mirties baismės priešininkas pripažino, jog negali garantuoti, kad šio požiūrio laikysis ir jo pavaduotojai. Sprendimą dėl mirties baismės turi patvirtinti prezidentas ir abu viceprezidentai, atstovaujantys suniktams ir šiitams. J. Talabani pabrėžė, kad nepasirašys mirties nuosprendžio nepaisant to, kad nuverstasis prezidentas suteikė daug kančių kurdams. Pats J. Talabani — etninis kurdas.

Lietuvoje įžvelgiamos oligarchinės tendencijos

Atkelta iš 1 psl.

demokratija grindžiama visų politinės bendruomenės narių teisėmis dalyvauti valstybės ir pilietį liečiančių sprendimų priėmimo procese, sakoma apžvalgoje.

Joje pabrėžiama, kad 2004 m. deramo dėmesio nesulaukė svarbiausios sisteminės problemos — teisminės valdžios šakos uždarumas, jos neprofesionalus valdymas, teismų ir teisėjų atskaitingumo tvarkos trūkumai, problemiška tiems ir antstolių veikla.

Instituto nuomone, neveiksminga policijos veiklos kontrolė

Tūkstančiai žmonių meldžiasi, kad būtų išrinktas tinkamas...

Atkelta iš 1 psl.

Sesuo Mary Christine iš Nišgerijos yra kilusi iš tos pačios genties kaip ir kardinolas Francis Arinze, turintis galimybių tapti Jono Pauliaus II ipėdiniu. „Meldžiamės ne už jį, bet už tinkamą žmogų“, teigė vienuolė, nors netrukus užsiminė, jog meldžiasi už „popiežių, kuris būtų atviras pasaulio realybei“, o tokia savybė, jos teigimu, turėtų žmogus iš besivystančių šalių.

Vatikanas paragino viso pasaulio katalikus maldomis prisijungti prie kardinolų, besirušiančių rinkti 264-ąją šv. Petro ipėdinį.

A. Klimavičius siūlomas į Aukščiausiojo Teismo teisėjų

Atkelta iš 1 psl.

Todėl A. Klimavičius tvirtina, kad iš posto traukiasi ramiai.

„Jokio puolimo nėra. Visiškai ramioji aplinkoj V. Greičius man pasiūlė, aš pagalvojau ir sutikau. Tada V. Greičius pasiūlė prezidentui, o jeigu prezidentas siūlys Seimui ir Seimas pritars — būsiu teisėju. Nieko čia neatsitiko. Jeigu kada nors, kai būsiu įgijęs teisėjo patirties, man vėl pasiūlys tapti generaliniu prokuroru — kodėl gi ne?“, svarstė A. Klimavičius.

Anot A. Klimavičiaus, jo asispriėmimą priimti V. Greičiaus pasiūlymą iš dalies nulėmė ir asmeniniai motyvai.

„Ką aš prarandu? Jeigu taip asmeniškai, ne apie valstybinius reikalus kalbėtume, ką aš prarandu? Nieko. Kad į priėmimus nekviest — aš jų nemėgau, kad nebus vairuotojo ir tarnybinių automobilio — aš turiu savo automobilį ir mėgstu vairuoti. Atlyginimo šiek tiek prarandu, bet ir ten nebus skurdus atlyginimas. Aišku, į Aukščiausiąjį Teismą aš neinu kaip į kurortą, ten darbas irgi atsakingas, nes tai žmonių likimai. Bet tai yra labai konkretu ir viskas aiš-

čiau pasiūlymą iš dalies nulėmė ir asmeniniai motyvai.

Kartu A. Klimavičius sakosi nepaliečiamas Generalinėje prokuratūroje jokių neužbaigtų „dekančių“ darbų.

„Visi įstatymai veikia, prokuratūros rūmų pastato projektavimas baigiamas. Toliau pradedas rutina, prasidės tie ūkiniai darbai su naujųjų rūmų statybomis“, sakė A. Klimavičius.

Beje, prezidentas praėjusių metų pabaigoje yra užsiminęs apie ketinimus imtis pertvarkų Generalinės prokuratūros vadovybėje.

valdančiajai koalicijai. Į Austrijos ateities susivienijimo (BZO) steigiamąjį suvažiavimą susirinkę 564 delegatai J. Haider išrinko vienbalsiai, išskyrus vieną susilaikiusį. Ši politinė jėga gimė skilus jo vadovautai Laives partijai (FPO), kuri koalicinėje Austrijos Vyriausybėje turi kelias vietas.

ARTIMIEJI RYTAI

JERUZALĖ

Izraelio premjeras Ariel Sharon užsiminė, jog galėtų atidėti pasitraukimą iš Gazos Ruozo iki rugpjūčio, kad šis procesas nevyktų per kasmetinį žydų gedulą dėl sugriautų biblinių šventyklų. Jeruzalės antrosios šventyklos sugriovimas 70-aisiais mūsų eros metais šiemet bus minimas rugpjūčio 14-ąją — tą dieną, judėjų kalendoriaus Avo 9-ąją, daugelis žydų 24 valandas pasninkaus.

AZIJA

DELHI

Branduolinės varžovės Indija ir Pakistanas, paskelbusios, kad jų taikos procesas neįgyvendinamas, sutarė atidaryti ginčijamą Kašmyrą dalijantį militaruotą sieną. Susitarimas vainikuoją sėkmingą Pakistano prezidento Pervez Musharraf vizitą į kaimyninę Indiją. Demonstruodami vienybę, P. Musharraf ir Indijos ministras pirmininkas Manmohan Singh sakė, jog dirbs drauge, siekdami „ramaus pasienio“ Kašmyre.

SALZBURG

Austrijos radikalas Joerg Haider išrinktas naujos politinės partijos, kuri įsteigta sekmdienį, pirmininku. Šis faktas kelia rimtą pavojų šalies

Mylimam sūnui ir broliui

A + A

EDVARDUI TUSKENIUI

mirus, skaudžios netekties paliestus tėvą AN-TANĄ, sesutę ELENĄ ir brolių ALBERTĄ, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime.

Čikagos Akademikai skautai

A + A

STEFANIJAI GRYBAUSKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dr. VYTENĮ ir dr. ARVYDĄ GRYBAUSKUS su šeimomis ir kartu liudime.

Marija Abromaitienė
Antanas Dundzila

A + A

Dr. ONAI GUTAUSKIENEI

amžinybėn iškeliavus, vyrą VYTAUTĄ, dukras MILDĄ ir VIDĄ, sūnų AUDRIŲ bei jų šeimoms, visus gimines ir artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame.

J. ir R. Gintautai
J. ir A. Kereliai
D. S. A. Liepai
A. ir B. Maciukevičiai
J. Miccevičienė
J. ir J. Mockaičiai
I. Rimavičienė
B. Sekmakienė
B. Sriubas
I. ir V. Šimkai
R. ir V. Vaitkai
J. Vieniūnienė
L. Vitkauskienė

Michiana

Mielai

A + A

ONUTEI GUTAUSKIENEI

mirus, vyrą VYTAUTĄ, dukras MILDĄ ir VIDĄ, sūnų AUDRIŲ su šeimomis, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime.

Birutė, Eleuterijus ir Leda Žilinskai

BRANGI NUORŪKA

Už cigaretės nuorūką Naujosios Zelandijos interneto varžytinėse pasiūlyta daugiau kaip 3,800 eurų. Laikraštis „New Zealand Herald“ rašo, kad tai yra paskutinės cigaretės, sutrauktos prieš gruodžio 10-ąją, įsigaliojant visuotiniam tabako draudimui šalies baruose, nuorūka.

Jos pardavimas varžytinėse nėra pokštas, dienraščiui sakė Mike O'Donnell iš „TradeMe“ interneto varžytinių. Nuorūka yra visiškai teisėtas pardavimo objektas. Teisiškai galiojančios

(Elta)

VAIKAI PADIRBINĖJO DOLERIUS

Dvylikmetis Seattle, WA, moksleivis bei jo draugai buvo pagauti, padirbinėję vieno dolerio banknotus ir skolinę juos savo draugams, kurie juos išleisdavę mokyklos valgykloje.

„Skaiciuodami pinigų, valgyklos darbuotojai pastebėjo, kad vieno dolerio kupiūra atrodė kitokia nei visos“, — teigė mokyklos atstovė Patti Spencer. Kitą dieną šeštos klasės moksleivis, norėjęs už suklastotus pinigus valgykloje nusipirkti pavaių, nuvedė mokyklos dar-

Reuters-ELTA

DRAUGAS, 2005 m. balandžio 19 d., antradienis

5

A + A

ELENA E. DRUSKIENĖ LINDIŠYTĖ

Mirė 2005 m. balandžio 17 d., sulaukusi 94 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Žemelyje. Gyveno Palos Park, IL. Nuliūdę liko: sūnus Edmundas Druskis su žmona Denise ir dukra Aušra Harrison su vyru Richard; anūkai Kevin Harrison ir Lisa Piane su vyru Marc; proanūke Emelija bei kiti gimines Lietuvoje.

Velionė buvo a.a. Kazimiero Druskio žmona. A.a. Elena bus pašarvota trečiadienį, balandžio 20 d. nuo 4 v. p.p. iki 8 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, balandžio 21 d. 9:30 val. r. Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur a.a. Elena bus palydėta į Pal. Jurgio Matulio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidojime.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

Su giliu liūdesiu pranešame, kad sulaukęs 90 metų, 2005 m. balandžio 17 d. į Amžinybę pasitraukė

A + A

PRANAS MICHELEVIČIUS

Velionis gimė 1915 m. Lietuvoje. 1950 m. atvykęs į JAV, gyveno Cleveland, OH, Chicago, IL, o nuo 1986 m. St. Pete Beach, FL.

Liko netekties prislėgti: žmona Ona Halina su sūnaus Romualdo Daukšos šeima, o Lietuvoje — brolis, vysk. emeritas Vladas Michelevičius, sesuo, benediktinių ordino vienuolė Benjamina Michelevičiūtė ir sesuo Janina Veličienė bei gausus giminių būrys.

Šv. Mišios už a.a. Prano vėlės bus aukojamos balandžio 20 d. 11 val. Švč. Jėzaus Vardo bažnyčioje Gulf Port'e. Laidotuvės — privačios.

Nuliūdę artimieji

Draugo fondo garbės nari

A + A

ONAI GUTAUSKIENEI

iškeliavus į amžinybę, gilią užuojautą reiškiame vyrui, garbės nariui VYTAUTUI GUTAUSKUI, dukroms MILDAI ir VIDAI, sūnui AUDRIUI su vaikais, kitiems artimiesiems ir draugams.

Draugo fondas

A + A

ONUTEI GUTAUSKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą VYTAUTĄ, dukras MILDĄ ir VIDĄ, sūnų AUDRIŲ, anūkus RIMĄ ir VILIJĄ.

Kleofa Gaizauskienė
Prima Vaškienė

A + A

DONATUI KINDERIUI

mirus, jo broliui RAIMUNDUI, seseriai DALIAI su šeimomis bei sūnams ir artimiesiems gilią užuojautą reiškiame ir kartu liudime.

Gediminas Kazėnas
Danutė ir Kazys Kelpšai
Regina ir Alfredas Kuliai
Virginija ir Vytautas Kupcikevičiai
Nijolė ir Algimantas Skirpstūnai
Grazina ir Leonas Traškai
Dalia ir Algimantas Urbutai
Marija ir Vytautas Raudžiai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Gerbiamieji Lietuvių Fondo nariai

Maloniai kviečiame jus dalyvauti Lietuvių Fondo metiniame narių suvažiavime 2005 m. balandžio 30 d., 9:30 val. ryto, Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte.

Dalyvaukite ir pasisakykite už sugrįžimą prie to, kas jungia mus visus — už sugrįžimą prie svarbių lietuviybės išlaikymo darbų. Balsuokite už pristatytus įstatus.

Jeigu negalite asmeniškai dalyvauti, įgaliokite kitą suvažiavime dalyvaujantį Lietuvių Fondo narį arba vieną iš Lietuvių Fondo vadovybės narių, atsiųsdami įgaliojimą į Lietuvių Fondo raštinę, 14911-127th Street, Lemont, IL, 60439.

Iki malonaus pasimatymo suvažiavime balandžio 30 d.

SK. 010983

JANINA CUKURIENĖ, gyv. Chicago, IL, Draugo fondo **garbės narė**, pavasario vajui atsiuntė 150 dol., pasiekdama 1,900 dol. įnašų sumą. Dėkojame už nuolatinę paramą Draugo fondui.

ADELAIDA BALBATA, gyv. St Petersburg, FL, ilgametė Draugo fondo **garbės narė**, pavasario vajui atsiuntė **šimtine**, pasiekdama 4,900 dol. įnašų sumą. Labai dėkojame už nuolatinę paramą.

DR. ALGIRDAS IR RAMINTA MARCHERTAI, gyv. Lemont, IL, Valdovų rūmų atstatymui įteikė 1,000 dol. ir antrą tūkstantį įteikė jų giminaitės **Juzės Paalksnytės atminimui**, kad ir ji būtų Valdovų rūmų statytoja. JAV komitetas labai dėkoja.

BIRUTĖ PRASAUSKIENĖ, gyv. Lomita, CA, Draugo fondo **garbės narė**, vajui atsiuntė 100 dol. a.a. Algimanto Prasausko atminimui. Dėkojame, kad Draugo fondas prisimenamas ir artimųjų atminime.

STASĖ SEMĖNIENĖ, gyv. Baraboo, WI, Draugo fondo **garbės narė**, pavasario vajui atsiuntė 195 dol. pakeldama įnašus iki 1,800 dol. sumos. Ji nuolatos rūpinasi dienraščio „Draugo“ išlaikymu ir Draugo fondo vajų sėkmingumu. Už rūpestį ir paramą labai dėkojame.

DANUTĖ JANUTIENĖ, gyv. Berkeley, CA, Draugo fondo pavasario vajui atsiuntė 180 dol. Už paramą labai dėkojame.

DR. KAZYS AMBROZAITIS, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro garbės pirmininkas, padovanojo LTSC Medicinos muziejui medicininės technikos, kuri buvo naudojama 1945-1985 m. laikotarpiu. Tai rentgenologijos ir kardiologijos angiografijoje vartojami aukšto spaudimo kateteriai, rentgeno fluoroskopijos akiniai bei ypač įdomus eksponatas — „Intracartary medical photography“ — fotografijos aparatas, naudotas medicinos praktikoje 1945-1965 m. laikotarpiu.

AUDRONĖ TAMULIENĖ perdavė Lituanistikos ir studijų centro (LTSC) Pasaulio lietuvių archyvu XII Lietuvių tautinių šokių šventės renginio dokumentaciją. Archyvą sudaro susirašinėjimas šventės reikalais, finansinės ataskaitos, plakatai, sveikinimai, šokių muzikos CD bei nuotraukų DVD ir kiti dokumentai. LTSC mano, jog labai svarbu, kad tokia reikšminga medžiaga būtų saugoma archyvuose ir dėkoja Audronei Tamulienei.

ČIKAGOS LIETUVIŲ PENSININKŲ sąjungos pusmetinis susirinkimas įvyks balandžio 28 d., ketvirtadienį, 1 v.p.p. Šaulių namuose, 2417 W. 43 gatvė. Kviečiame visus narius dalyvauti.

LIETUVOS BALETO ŽVAIGŽDĖ Mindaugas Baužys, šiuo metu šokantis su Boston baleto grupe, šoks „Giselle“ balete su Salt Creek baleto grupe. Pasirodymas vyks balandžio 23 d., 7 v.v. ir balandžio 24 d., 2 v.p.p.

College of Du Page McAninch Arts Center, 425 Fawell Blv., Glen Ellyn, IL. Dėl bilietų skambinti tel. 630-942-4000.

BILIETUS Į „CAVALLERIA RUSTICANA“ operą dar galima įsigyti „Seklyčioje“, 2711 W. 71st Street, Chicago, nuo 9 v.r. iki 4 v.p.p. ir šeštadienį nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p., tel. 773-476-2655. Bilietų kasa prieš spektaklį, sekmadienį, balandžio 24 d., Mortono mokyklos vestibulyje, 2423 So. Austin Blvd., Cicero, bus atidaryta nuo 1 v.p.p. Valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus operos lankytojus prašo apsirūpinti bilietais iš anksto. Kaip paprastai, paskutinėmis minutėmis prieš spektaklį, prie kasos susidaro kamštis, pritrūksta laiko ir pageidaujamų bilietų pasirinkimui, be to, spektaklis prasidės 3 v.p.p. punktualiai. Dėl informacijos skambinkite pirmininkui, tel. 773-925-6193.

STUDENTAS ANDRIUS LUKAS, Grand Rapids, MI, Lietuvių fondui atsiuntė 50 dol. įnašą ir tapo Lietuvių fondo nariu-kandidatu. Pilnateisium LF nariu pasižadėjo tapti pabaigus 2005-2006 mokslo metus. Kviečiame ir kitus sekti šiuo gražiu pavyzdžiu!

BALANDŽIO 23 D., ŠEŠTADIENĮ, nuo 1 v.p.p. iki 2:30 v.p.p. Bočių menėje, PLC, Lemonte, įvyks apvalaus stalo advokatų diskusijos, kuriose dalyvaus advokatai: Povilas Žumbakis, Algimantas Kėželis, Regina Narušienė ir vienas iš Lietuvių fondo tarybos narių advokatų. Diskusijos nagrinės Lietuvių fondo siūlomus įstatus. Visuomenė ir spaudos atstovai kviečiami dalyvauti.

VYKSTA PIPIRŲ RATELIO 2005-2006 mokslo metų registracija. Užsiėmimai prasidės rugsėjo 12 d. ir vyks pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais bei penktadieniais nuo 9:30 v.r. iki 11:30 v.r. Vaikai lanko kartu su tėveliais 1 kartą per savaitę, Pasaulio lietuvių centre. Priimami vaikai nuo 18 mėnesių iki 4 metų. Kreiptis į Egidiją Nefiodoviene, tel. 708-423-5489 ar Elytę Sieczkowski, tel. 708-403-858. Registracija vyks iki rugsėjo 1 d.

LEMONTO SOC. REIKALŲ SKYRIUS organizuoja autobusą į „Cavalleria Rusticana“, balandžio 24 d., ir į „Žuvėdrą“ gegužės 1 d. Į operą autobusus išvyksta 1:30 v.p.p., į „Žuvėdrą“ — 2:30 v.p.p. iš Pasaulio lietuvių centro. Autobuvo vietas užsisakyti galima telefonu 708-346-0756. Kaina 10 dol. žmogui.

GEGUŽĖS 1 D., 12:30 V.P.P. kviečiame į Pal. Jurgio Matulaičio misijos Lemonte ruošiamus Motinos dienos pietus. Pabendrausime su motinomis, prisiminsime Amžinybėje esančias. Bus trumpa programa, pietūs, paruošti Aldonos Šoliūnienės ir Antano Andriekaus muzika. Stalus ir pavienes vietas prašome užsisakyti pas Astą Reitnerienę, tel. 708-301-1790, arba Baniutę Kronienę, tel. 630-968-0184.

„BALTIC B

Prieš dvidešimt metų nedidelė dainininkų grupelė susibūrė į kamerinį chorą. Iki šių dienų choras taip išaugo, kad jame dainuoja net 60 dainininkų. Jų tarpe yra viena lietuvė — Dalia Lietuvninkienė. Choro pasirodymai dažniausiai vyksta Oak Park, Forest Park ir pirmą kartą šiais metais pasirodys Riverside. „Heritage Chorale“ — taip vadinasi minėtasis choras, siekia pristatyti apylinkei platų repertuarą chorinės muzikos iš viso pasaulio kraštų ir muzikos žanrų. Šis pavasarinis koncertas vadinsis „Baltic Beauty“. Tai choro vadovo Kurt Amolsh mintis paskirti koncertą lietuvių, latvių ir estų muzikai.

Kuo patiko Baltijos valstybių folkloras, papasakojo pats koncerto sumanytojas, choro vadovas **Kurt Amolsh**.

— **Kurt, kodėl skiriate šį koncertą Baltijos kraštų muzikai?**

— Man draugas padovanojo kompaktinę plokštelę „Baltic Voices“. Paklausęs, susižavėjau, tačiau nei vienas kompozitorius man nebuvo girdėtas. Mūsų chore dainuoja viena lietuvė — Dalia, tad paprašiau jos pagalbos.

— **Ar choras anksčiau yra dainavęs lietuviškas dainas?**

— Kiek aš atsimenu — ne.

— **Kokiu principu rinkotės dainas? Kokias dai-**

JAV LB VIDURIO VAKARŲ apygardos valdyba kviečia visus į apygardos suvažiavimą, kuris įvyks šeštadienį, balandžio 23 d., Pasaulio lietuvių centro Bočių menėje. Lauksime JAV LB apylinkių valdybų, JAV LB Tarybos narių ir visų apygardos narių, kuriems rūpi JAV LB veikla. Dėl informacijos skambinti Aušrelei Sakalaitei, tel. 630-243-6302.

A.A. BIOCHEMIJOS DR. KAZIO MARTINKAUS (1953-1984) atminimui 1985 m. įsteigtas jo tėvų, sesers ir artimų draugų stipendijos fondas, kuriuo gali pasinaudoti visi lietuviai studentai, siekiantys magistro arba daktaro laipsnio tikslų mokslų srityje — vėžio ligų tyrimo sričių (pvz. farmakologijos, biochemijos ir pan.). Pasiteirauti, ar sužinoti kur galima gauti prašymo formas, kreiptis į Kristiną Martinkutę: Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629, USA. El-paštas: Krism516@yahoo.com.

SKELBIMAI

•PIGIAUSIA — NE PATIKIMIAUSIA! Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) **LITCOM**. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono **TIK 11,9 ct.**, o JAV — 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklaidinę gaunate su savo vietine sąskaita. Registruokitės lietuviškai 708-386-0556. Taisykite šiandien su **LITCOM!** Dėmesio! Įkainis galioja tik naujiems klientams!

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, leiskote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda. **DRAUGAS** jūsų skelbimą išpausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į **DRAUGO** administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

BEAUTY" – BALTIJOS ŠALIŲ DAINOS

Choro vadovas Kurt Amolsh.

nuosite?

– Naudojasi įvairiomis priemonėmis, daugiausia internetu. Tačiau svarbiausia buvo Dalios pagalba. Ji pakvietė „Dainavos“ choro vadovą Darių Polikaitį, kuris pasiūlė daugybę dainų, iš kurių išsirinkau tris.

– Kaip sekėsi choristams dainuoti lietuviškas ar latviškas dainas?

– Tiesa pasakius, latvių kalba jiems sekėsi sunkiau dainuoti nei lietuviškai.

– Ar esate girdėjęs apie Lietuvoje vykstančias Dainų šventes? Gal galvojate dalyvauti?

– Choro valdyba kaip tik šiuo metu svarsto galimybę suruošti kelionę po Baltijos kraštus ir dalyvauti dainų šventėse.

– Dėkoju už pokalbį.

D.L.

„Draugo“ knygynėlyje

Petras Vitkauskas

„LIETUVIŲ KLOJIMO TEATRO KRONIKA PUNSKO IR SEINŲ KRAŠTE“

Šią knygėlę autorius skyrė Jolytei Baguckaitei. Knygoje spausdinama lietuvių klotimo teatrų kronika Punsco ir Seinų krašte (Lenkija) 1907–1939 m. bei 1952–1999 m. Leidinyje pateikiami spektakliai, klotimo teatro kolektyvai, aprašoma, kaip buvo rengiami kaimo vaidinimai, kaip savivaliavo lenkų valdžios atstovai ir valdininkai, varžydami Lenkijos lietuvių draugijų kultūrinę veiklą.

Knyga gausiai iliustruota nuotraukomis. Kaina 5 dol., pridėdant 8,75 proc. mokesčių užsisakantiems IL valstijoje. Vienos knygos persiuntimo kaina 3.95 dol. Teirautis „Draugo“ telefonu 773-585-9500.

Ieško giminių

Danutė Mačernienė–Jenciūtė, ieško savo dėdės Petro Jenciaus. Dėdė gimęs 1920 m., Endrijavo valsčiuje, Raukų kaime.

Danutės Mačernienės tėveliai buvo Barbora ir Ilerius Jenciai. Turėjo dvi seseris Petrę ir Zitą, bei du brolius Vladą ir Kazimierą.

Išvykęs iš Lietuvos dėdė pirmiausia gyveno Vokietijoje. Vėliau galėjo persikelti į JAV arba Australiją.

Jei kas nors žino apie Petrą Jencią, praneškite tel. 203-508-2930, arba adresu: 116 Montoya Circle, Branford, CT 06405, JAV.

Lietuviškas restoranas „Euro“, įsikūręs Čikagos pietvakariniame priemiestyje Brookfield, IL, netrukus švęs savo vienerių metų jubiliejų. Veikiantis beveik metus, restoranas tapo populiarius ir mėgiamas Čikagos ir apylinkių lietuvių. Beje, pasivašinti lietuviškais patiekalais į „Euro“ atvyksta ir Čikagoje viešintys lietuviai iš visos Amerikos. Šį savaitgalį restorane lankėsi Margarita Anderson, gyv. Mountain Home, Arkansas. Restorano savininkai Petras ir Apolonija Steponavičiai mielai sutinka kiekvieną atvykusį.

EURO restorano adresas:
9201 Broadway Blvd.
Brookfield, IL 60513

Nuotraukoje: vienas iš savininkų Petras Steponavičius su restorano lankytoja Margarita Anderson.

P.O.Box 215
Downers Grove, IL
60515

Tel.:
708 969 2777

ALTV

AMERIKOS LIETUVIŲ
TELEVIZIJOS
DEŠIMTMEČIO
POKYLIS

2005 m. balandžio 17 d.
Willowbrook Ballroom
Willow Springs, Illinois

Balandžio 17 d., sekmadienį, Amerikos lietuvių televizija atšventė savo dešimties metų jubiliejų. Į pokylį susirinko šimtai žmonių pagerbti ir paremti vienintelės lietuvių televizijos, informuojančios Amerikos lietuvių apie čionykštį gyvenimą ir įvykius Lietuvoje.

Pokylio dalyviams skirtose knygelėse buvo atspausdinti sveikinimai, kuriuos televizijos įkūrėjui ir vadovui, bei visam kūrybiniam kolektyvui atsiuntė: Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, JAV Senato narys Richard J. Durbin, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius, Lietuvos Respublikos garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR Vyriausybės generalinis direktorius Antanas Petrauskas, JAV LB XVII tarybos prezidento pirmininkė Regina Narušienė, Cook County izdininkė Maria Pappas, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Maria Remienė ir daugelis kitų organizacijų bei pavienių asmenų.

„Draugo“ dienraščio kolektyvas prisideda savo sveikinimais ir linki Amerikos lietuvių televizijai kūrybingo bei informatyvaus ateinančio dešimtmečio.

JONAS KUPRYS

FOTOGRAFIJOS

2005 m. BALANDŽIO 22 d. 7:30 v.v. PARODA

ČIURLIONIO GALERIJOJE
ČIURLIONIS GALLERY • 5609 S. CLAREMONT, CHICAGO, ILLINOIS